

Številka: 007-44/2019-42

Ljubljana, dne 10. 01. 2022

EVA 2019-1911-0003

**GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE**

gp.gs@gov.si

**ZADEVA: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gasilstvu – predlog
za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ____ redni seji dne _____ pod točko ____ dnevnega reda sprejela

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gasilstvu ter ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.

Mag. Janja Garvas Hočevar
vršilka dolžnosti generalnega sekretarja

Prejmejo:

- ministrstva,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

**2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v
državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:**

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Darko But, generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- Srečko Šestan, sekretar, Kabinet ministra.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Matej Tonin, minister za obrambo,
- mag. Janez Žakelj, državni sekretar na ministrstvu za obrambo,
- Darko But, generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- Srečko Šestan, sekretar, Kabinet ministra,
- Igor Nered, sekretar, Kabinet ministra.

5. Kratek povzetek gradiva:

Temeljni cilj Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gasilstvu (v nadaljnjem besedilu: predlog) je omogočiti nadaljnji razvoj gasilstva ter povečati usklajenost, racionalnost in učinkovitost izvajanja operativnih nalog gasilstva.

Opredelitev pojma »operativne naloge gasilstva«, ki jih gasilske organizacije izvajajo kot javno gasilsko službo in so skladno s temeljnim načelom gasilstva kot humanitarne dejavnosti brezplačne, je spremenjeno. Na novo se uvaja pojem »druge naloge gasilstva«. Tako se ustvarja pravna podlaga za izvajanje teh nalog, ki se pod pogoji in omejitvami, določenimi v zakonu, lahko izvajajo kot pridobitna dejavnost.

Pojem »poklicni gasilec« je dopolnjen z obveznim pogojem o zaključenem predpisanem usposabljanju za poklicne gasilce. Zaradi razlikovanja med poklicnimi gasilci in drugimi osebami, zaposlenimi v gasilskih organizacijah, je na novo opredeljen pojem »gasilski uslužbenec«.

Bolj določno je opredeljen pojem »intervencija«, in sicer kot izvajanje operativnih nalog gasilstva, pri tem pa se izvzamejo tiste operativne naloge gasilstva, ki spadajo med preventivne. S tem v povezavi se doda opredelitev časa intervencije kot čas od prejema poziva za aktiviranje enote do vrnitve v matično enoto ter vzpostavitev enote v pripravljenost, kar je pomembno za razumevanje določb Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19 in 189/20 – ZFRO; v nadaljnjem besedilu: ZGas), ki se nanašajo na intervencijo.

Opredelitev gasilskih nepremičnin sledi opredelitvi pojma nepremičnine, kot jo določa Zakon o evidentiranju nepremičnin (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07 – odl. US, 79/12 – odl. US, 61/17 – ZAID, 7/18, 33/19 in 54/21 – ZKN), hkrati pa dodaja pogoj, da gre pri izvajanju določb ZGas le za nepremičnine, ki so namenjene izvajanju javne gasilske službe.

Pojem »gasilske enote« je jasneje opredeljen z dodatnim pogojem, da gre za poklicno ali prostovoljno enoto, ki je sestavni del gasilske organizacije, med katere štejemo prostovoljna gasilska društva, poklicne gasilske enote, organizirane kot javni zavodi ali druge organizacijske oblike, ki poklicno opravljajo gasilsko službo. Hkrati ta enota poleg že navedenega pogoja izpolnjuje tudi pogoj, da izvaja operativne naloge gasilstva v določenih formacijskih sestavah gasilskih enot in izpolnjuje druge pogoje, ki jih določajo predpisi.

Pri prostovoljnem gasilstvu pojem »prostovoljni gasilec« ostaja enak, se pa opredelita pojma »gasilec pripravnik«, ki opredeljuje člane prostovoljnih gasilskih društev, ki izpolnjujejo pogoj minimalno določene starosti in pogoj uspešno zaključenega predpisanega usposabljanja skladno s programom pripravništva, in »gasilec veteran«. Ta je član prostovoljnega gasilskega društva po dopolnjeni starosti, določeni v 19. členu ZGas (po dopolnjenem 65. letu), in hkrati izpolnjuje pogoj psihofizične ter zdravstvene usposobljenosti za opravljanje gasilske službe.

V nadaljevanju predlog jasneje opredeli prostovoljnega gasilca, ki opravlja operativne naloge gasilstva, s poudarkom na operativnosti, na kar nakazuje tudi sprememba naslova člena »prostovoljni operativni gasilec« in preimenovanje »prostovoljne gasilske enote« v »prostovoljno operativno gasilsko enoto«.

Predlog, skladno s predpisi o varstvu osebnih podatkov, ureja področje evidenc, ki jih vodijo ministrstvo, pristojno za gasilstvo, Gasilska zveza Slovenije in Združenje slovenskih poklicnih gasilcev (upravičenci), namen zbiranja in hrambo podatkov ter upravičenost do vpogleda v evidence.

Pomembna novost se nanaša na organiziranje operativnih gasilskih enot v gospodarskih družbah, ki morajo v skladu s tem zakonom organizirati operativno gasilsko enoto, saj predlog uvaja možnost, da se na posameznih zaokroženih industrijskih kompleksih organizira tudi skupna gasilska enota za več gospodarskih družb, ki opravljajo svojo dejavnost na tem območju. Do zdaj je morala vsaka gospodarska družba organizirati svojo gasilsko enoto, kar pomeni tudi precej velik finančni strošek tako za organiziranje kot za delovanje enote. S predlogom se dopušča možnost, da se na posameznih zaokroženih industrijskih kompleksih (strnjena območja, na katerih se izvaja dejavnost, ki zahteva organizacijo operativnih gasilskih enot) lahko organizira tudi skupna gasilska enota za več gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij, ki opravljajo svojo dejavnost na tem območju. Taka enota bo zaradi večjega števila gasilcev in opreme bistveno bolj operativno pripravljena za primer požara in druge nesreče.

S predlogom se omogoči smiselna uporaba določbe prvega odstavka 14.a člena ZGas tudi za poklicne operativne gasilce v poklicnem jedru, če se tako dogovorita vodstvo gasilskega društva s poklicnim jedrom in občinski organ, pristojen za organiziranje javne gasilske službe.

V skladu z razlikovanjem pomena pojmov izobraževanje in usposabljanje se pojem »izobraževanje« v celotnem besedilu zakona nadomesti s pojmom »usposabljanje« in določi pristojnosti za usposabljanja poklicnih in prostovoljnih gasilcev.

Predlog podaja zakonsko podlago za interesno združevanje poklicnih gasilskih enot in določa, da se poklicne gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom in aktom o ustanovitvi prek svojih gasilskih organizacij, povezujejo v Združenje slovenskih poklicnih gasilcev. Ta novost določa statusno obliko Združenja slovenskih poklicnih gasilcev in določa, da združenje poleg ustanovitvenih nalog opravlja tudi naloge, za katere jih pooblasti minister, pristojen za gasilstvo. Tako sta primerljivo urejeni interesno združenje prostovoljnih in tudi poklicnih gasilcev.

Posodablja se tudi aktiviranje gasilskih enot in pri tem dodaja pristojnost Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje, da potrjuje načrte obveščanja in aktiviranja. Predlog zagotavlja pravno podlago za določitev posebnega alarmnega znaka za aktiviranje gasilskih enot, namesto zdaj predpisanega znaka za »opozorilo«.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
----	--	----

b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna, – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij. 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
/		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	

SKUPAJ		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:		
/		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:		DA
<ul style="list-style-type: none"> – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin. 		
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA, – Združenju občin Slovenije ZOS: DA, – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA. <p>Predlog zakona je bil Skupnosti občin Slovenije, Združenju občin Slovenije in Združenju mestnih občin Slovenije posredovan 23. 11. 2021.</p> <p>Skupnost občin Slovenije je podala pripombe dne 1. 12. 2021, Združenje mestnih občin Slovenije dne 30. 11. 2021, Združenje občin Slovenije pa dne 14. 6. 2019 v času objave predloga zakona na podportalu E-demokracija.</p> <p>Z namenom predstavitve poglobitnih razlogov za sprejem predloga zakona in dodatno obrazložitev posameznih členov je dne 17. 12. 2021 na Ministrstvu za obrambo potekal sestanek s predstavniki združenj občin. Uvodoma je bilo na sestanku poudarjeno, da se zaradi obsežnosti sprememb in dopolnitev Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19 in 189/20 – ZFRO, v nadaljevanju: ZGas) ne bo dodatno posegalo v določbe, ki jih predlog zakona ne obsega. Prav tako so bile pojasnjene določbe členov, ki urejajo evidence (osebnih) podatkov, ki jih predvideva predlog zakona, določbe, ki urejajo interesno združevanje poklicnih gasilcev ter določbe v zvezi z aktiviranjem gasilskih enot. Odgovor na posamezne konkretne predloge in pripombe pa je bil vsakemu združenju posredovan dne 10. 1. 2022.</p>		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		DA
<p>Javna objava zakona na podportalu E-demokracija, med katero je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je trajala od 12. 3. 2019 do 12. 4. 2019. V tem času je bil predlog objavljen tudi na spletnih straneh Ministrstva za obrambo in Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.</p> <p>Pripombe so v tem času podali:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Obrtna zbornica Slovenije, – Slovensko zavarovalno združenje, – Združenje občin Slovenije, – Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. 		

Obrtni zbornici je bil poslan odgovor dne 10. 1. 2022, v katerem je bilo v zvezi s podanimi pripombami pojasnjeno, da plačila prispevkov delodajalca iz naslova plač in davčne olajšave urejajo finančni in drugi področni predpisi, zato njihovega predloga pri pripravi predloga zakona ni bilo mogoče upoštevati.

Zavodu za zdravstveno zavarovanje je bil dne 10. 1. 2022 posredovan odgovor. Pripombe so bile delno upoštevane.

Javna predstavitev zakona je bila 24. 4. 2021 v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Predlog zakona je bil 23. 11. 2021 ponovno posredovan v mnenje Gasilski zvezi Slovenije, Združenju poklicnih gasilcev in Sindikatu poklicnega gasilstva Slovenije.

Izvedenih je bilo več usklajevalnih sestankov z Gasilsko zvezo Slovenije (24. 6., 9. 7., 6. 12., 7. 12., 14. 12. in 22. 12. 2021) in Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev (24. 6., 9. 7., 6. 12., 7. 12. in 22. 12. 2021) ter z združenji občin (17. 12. 2021).

Sindikatu slovenskih poklicnih gasilcev je bil predlog zakona posredovan v mnenje dne 23. 11. 2021. Svoje pripombe glede starostne omejitve, gasilcev na letališčih, evidenc zbirk (osebnih) podatkov, gasilcih v poklicnem jedru v prostovoljnih gasilskih enotah in glede obveznosti za skupno gasilske enote na zaokroženem industrijskem kompleksu so posredovali dne 24. 12. 2021. Pripombe v pretežni meri niso bile upoštevane, pojasnila pa so jim bila posredovana dne 10. 1. 2022.

Gasilska zveza Slovenije je podala soglasje k predlogu zakona dne 22. 12. 2021, Združenje slovenskih poklicnih gasilcev pa dne 23. 12. 2021.

Informacijskem pooblaščenču je bil predlog zakona posredovan v mnenje dne 23. 11. 2021. Predlog zakona je v celoti usklajen s pripombami, ki so jih posredovali dne 30. 11. 2021. Odgovor jim je bil posredovan dne 10. 1. 2022.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE

**Mag. Matej Tonin
minister**

Poslano:

- naslovníku
- URSZR
- IRSVNDN
- SGS

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GASILSTVU
(ZGas-D)**

I. UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o gasilstvu je bil sprejet leta 1993. Prve spremembe in dopolnitve Zakona o gasilstvu so bile sprejete leta 1999 (novela ZGas-A, Uradni list RS, št. 28/00), naslednje pa leta 2005 (novela ZGas-B, Uradni list RS, št. 91/05). Manjša dopolnitev Zakona o gasilstvu, novela ZGas-C (Uradni list RS, št. 23-1030/2019) je bila pripravljena na podlagi stavkovnega sporazuma med vlado in sindikatom poklicnih gasilcev. Nazadnje pa je bil Zakon o gasilstvu dopolnjen z Zakonom o finančni razbremenitvi občin (Uradni list RS, št. 189/20).

Predlagani zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gasilstvu ohranja temeljna načela in rešitve, na katerih temelji osnovni Zakon o gasilstvu, ki so bila vključena tudi v Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ta je bil sprejet leta 1994 (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10 in 21/18 – ZNOrg) in je sistemski zakon na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V preteklih dveh desetletjih se je varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami uredilo in uveljavilo kot pomemben podsistem sistema nacionalne varnosti, ki je bil utemeljen v Resoluciji o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 71/93 in 2/94 – popr.). V Resoluciji o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 56/01 in 27/10) so celovito opredeljeni sistem nacionalne varnosti, njegovi podsistemi, vključno z varstvom pred naravnimi in drugimi nesrečami, s cilji in razvojnimi usmeritvami. To velja tudi za druge razvojne, strateške in doktrinarne dokumente na področju nacionalne varnosti. Sprejeti so bili potrebni zakoni in izvršilni predpisi. Oblikovane in uveljavljene so bile organizacijske, tehnične ter druge rešitve, zagotovljeno je bilo delovanje sistema in posameznih sestavnih delov. Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 59/19) prepoznava naravne in druge nesreče kot stalnico ogrožanja ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine ter okolja Republike Slovenije. Politika varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami bo tudi v prihodnje naravnana v krepitev zmogljivosti za celovito obvladovanje naravnih in drugih nesreč, obsega namreč preventivo, pripravljenost, ukrepanje ob nesrečah, zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ter obnovo.

Gasilstvo se je v skladu z zakonskimi rešitvami uveljavilo kot temeljna in najštevilčnejša splošna reševalna služba na lokalni ravni, ki je namenjena za izvajanje zaščite, reševanja

in pomoči ob najrazličnejših nesrečah (požari na objektih in v naravi, prometne nesreče in podobno), vključno s tistimi, ki imajo obsežne škodljive posledice (poplave, potresi itn). Predvsem v Civilni zaščiti so bile ukinjene enote in reševalne sestave, s katerimi se je podvajala organiziranost za opravljanje tistih nalog, ki so v pristojnosti gasilskih enot oziroma so bile nanje prenesene.

Z Uredbo o merilih za organiziranje, opremljanje in usposabljanje Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 18/96) ter nato z Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 22/99, 99/99, 102/00, 33/02, 106/02, 21/05, 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16) se je postopoma vzpostavljala organizacijska struktura sil za zaščito, reševanje in pomoč na lokalni, regijski in državni ravni. Sestavni in najpomembnejši del te organizacije so prostovoljne in poklicne gasilske enote. Z njimi se na lokalni ravni zagotavlja potrebna pripravljenost za opravljanje splošnih reševalnih nalog na območju celotne države. Trenutno je v Gasilski zvezi Slovenije v vseh gasilskih društvih več kot 45.000 operativnih članov izmed usposobljenih za opravljanje splošnih reševalnih nalog. V poklicnih gasilskih teritorialnih enotah je zaposlenih okrog 700 gasilcev.

Določene so tudi tiste gasilske enote (45 enot 1., 2. in 3. kategorije ter 8. tako imenovane nulte kategorije), ki opravljajo naloge tudi zunaj območja matične občine in za katere se zahteva posebna usposobljenost, pripravljenost ter opremljenost. Njihove naloge so intervencije ob prometnih nesrečah, nesrečah z nevarnimi snovmi, za reševanje na vodi in zunaj nje ter podobno. Z določitvijo gasilskih enot, ki opravljajo tudi naloge širšega pomena zunaj območja matične občine, je bilo zagotovljeno, da se je s sofinanciranjem države v teh enotah zagotovila zahtevnejša in namenska zaščitna ter reševalna oprema in da ni bilo treba v vsaki občini razvijati zmogljivosti za posredovanje v zgoraj navedenih nesrečah. Pri tem ne gre za prenos določenih nalog gasilskih enot v pristojnost države, temveč za prilagoditev izvajanja nekaterih operativnih gasilskih nalog organiziranosti komunalnega sistema, ki je največje spremembe doživel leta 1995.

V vseh obdobjih delovanja gasilstva se gasilske enote skladno z zakonom ukvarjajo tudi s pridobitnimi dejavnostmi, kot so različne storitve s področja varstva pred požarom in gasilstva. Z opravljanjem teh nalog si enote zagotavljajo del finančnih sredstev za izvajanje javne gasilske službe. V dosedanji zakonski ureditvi to področje ni bilo ustrezno urejeno.

Gasilska zveza Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GZS) in prostovoljne gasilske organizacije na vseh ravneh so že na podlagi veljavnega zakona vodile zbirko osebnih podatkov o prostovoljnih gasilcih. Pri delu poklicnih gasilskih enot se je že dalj časa kazalo pomanjkanje bistvenih podatkov o številu gasilcev v enotah in o njihovi funkciji, o dodatni usposobljenosti gasilcev ter drugih pomembnih podatkov, ki bi jih za svoje delo potrebovali državni organi, kot so Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (v nadaljnjem besedilu: URSZR), občinski organi, pristojni za organiziranje javne gasilske službe ter krovna organizacija poklicnih gasilcev – Združenje slovenskih poklicnih gasilcev (v nadaljnjem besedilu: ZSPG).

Veljavni zakon določa, da požarno stražo in požarno varovanje objektov ter drugega premoženja opravljajo gasilci in gasilske enote, ki izvajajo javno gasilsko službo na območju občine. V posameznih gospodarskih družbah, ki imajo lastno gasilsko enoto, tako

ta enota ni smela izvajati požarne straže in požarnega varovanja na svojem območju, čeprav ima ustrezno usposobljene in opremljene gasilce ter ustrezno gasilsko tehniko.

V zadnjih letih je nastalo veliko industrijskih kompleksov in poslovnih con z različnimi dejavnostmi. Precej kompleksov je nastalo na območjih nekdanjih velikih podjetij oziroma s preoblikovanjem velikih podjetij na več manjših oziroma so nastale nove poslovne cone, večji nakupovalni centri in veliki logistični centri. Pogosto se v teh kompleksih izvajajo tudi dejavnosti s povečanim tveganjem za nastanek požara oziroma imajo večje količine skladiščenih nevarnih snovi oziroma alternativne vire pridobivanja energije, kot so na primer sončne elektrarne. Če ocena ogroženosti in drugi dejavniki pokažejo, da je treba ustanoviti industrijsko gasilsko enoto, to gospodarske družbe rešujejo na različne, občasno tudi na neustrezne načine.

Veljavni zakon v nekaterih delih premalo določno ureja izpolnjevanje pogojev za poklicnega gasilca. Pogoji za kandidata za poklicnega gasilca so še vedno zapisani v skladu z neveljavnimi nazivi izobrazbe, poleg tega med pogoji ni jasno naveden pogoj o izpolnjevanju zdravstvene usposobljenosti. Prav tako niso opredeljeni pogoji za poklicnega gasilca, ki vodi operativno delo v enoti, in poveljnika poklicne gasilske enote. Predlog ločeno, v posameznih členih določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati kandidat za gasilca, poklicni gasilec, poklicni gasilec, ki kot operativni vodja vodi operativno delo v poklicni gasilski enoti, poklicni gasilec, ki kot poveljnik vodi operativno delo v poklicni gasilski enoti, in poveljnik poklicne gasilske enote.

Pri aktiviranju gasilskih enot ob požarih, naravnih in drugih nesrečah se v zadnjem času pojavlja neenotna praksa. Posledica je, da se za primerljivo vrsto intervencije na različnih območjih države, pa tudi v sosednjih občinah, na intervencije aktivira število gasilcev in vozil, ki med seboj ni uravnoteženo in bistveno odstopa od uveljavljenih oziroma priporočljivih operativno taktičnih postopkov. Ugotavlja se, da trenutna praksa ni sprejemljiva, saj je v nekaterih primerih na kraju intervencije premalo gasilcev in tehničnih sredstev za učinkovito ter varno posredovanje, v nekaterih pa preveč.

Prostovoljne gasilske enote so zaznale, da je za aktiviranje gasilskih enot ob požarih in drugih nesrečah smiselna ponovna uvedba posebnega »gasilskega« alarmnega znaka. V sedanji ureditvi se lahko s sireni javnega alarmiranja aktivirajo le gasilske enote v manjših krajih, in sicer z znakom za »opozorilo«. Uporaba tega znaka je neprimerna, saj je treba ob vsakem proženju sirene javnost obvestiti o razlogu za uporabo alarmnega sistema, zato se gasilske enote redko odločajo zanj. Ponovna uvedba gasilskega znaka bo omogočila, da bodo gasilske enote predvsem na podeželju pogosteje aktivirane tudi z javnim alarmiranjem.

Gasilske enote pri svojem delu zaznavajo, da se v operativnih enotah med članstvom pojavljajo vrzeli, tako številčno kot generacijsko. Predlog opredeli pojma »gasilec pripravnik« in »gasilec veteran«. Prav tako predlog določa, da gasilci veterani, ki so v svojem dolgoletnem operativnem delu pridobili veliko izkušenj, ob izpolnjevanju predpisanih psihofizičnih pogojev in ob ustreznem zdravstvenem stanju lahko nadaljujejo operativno delo tudi po dopoljeni starosti 65 let.

2 CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gasilstvu je omogočiti nadaljnji razvoj gasilstva ter povečati usklajenost, racionalnost in učinkovitost izvajanja operativnih nalog gasilstva in javne gasilske službe.

Cilji predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gasilstvu so tudi:

- opredelitev nalog gasilstva,
- prenova pojmov in njihovega pomena,
- uskladitev določb zakona z veljavno zakonodajo,
- zagotovitev podlage za opravljanje drugih nalog gasilstva,
- ureditev področja poklicnih gasilcev,
- ureditev pogojev za vodenje poklicnih gasilskih enot,
- zagotovitev primerne števila operativnih gasilcev za izvajanje nalog javne gasilske službe,
- ureditev evidenc s področja gasilstva,
- ureditev pristojnosti za usposabljanje gasilcev.

2.2 Načela

Predlagane spremembe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gasilstvu v celoti upoštevajo temeljna načela gasilstva, ki jih je uveljavil že Zakon o gasilstvu (Uradni list RS, št.113/2005) leta 2005.

Gasilstvo je humanitarna dejavnost. Prostovoljna gasilska društva so humanitarne organizacije in imajo status nevladnih organizacij v javnem interesu.

Operativne naloge gasilstva opravljajo prostovoljni in poklicni gasilci. Za zagotavljanje primerljive ravni in usklajenosti izvajanja operativnih nalog gasilstva mora biti raven strokovne usposobljenosti prostovoljnih ter poklicnih gasilcev na primerljivi ravni. Usklajenost delovanja gasilcev pri izvajanju operativnih nalog gasilstva se zagotavlja tudi z upoštevanjem stroke in enotnih pravil gasilske službe.

Splošnih operativnih nalog gasilstva ni mogoče opravljati kot pridobitne dejavnosti. Pomoč gasilcev ob naravnih in drugih nesrečah je za prizadete in ogrožene osebe brezplačna.

Stroške intervencij gasilcev krije občina. Stroške pomoči gasilskih enot iz drugih območij ob večjih naravnih in drugih nesrečah, ko je aktiviran ustrezen državni načrt zaščite in reševanja, pa krije država. S temi rešitvami se formalizirata načelo medsebojne pomoči in načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev.

2.3 Poglavitne rešitve

Temeljni cilj predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gasilstvu (v nadaljnjem besedilu: predlog) je omogočiti nadaljnji razvoj gasilstva ter povečati usklajenost, racionalnost in učinkovitost izvajanja operativnih nalog gasilstva in javne gasilske službe.

Opredelitev »operativnih nalog gasilstva«, ki jih izvajajo gasilske organizacije kot javno gasilsko službo in so skladno s temeljnim načelom gasilstva kot humanitarne dejavnosti brezplačne, je spremenjena. Na novo se uvaja pojem »druge naloge gasilstva«. Tako se ustvarja pravna podlaga za izvajanje teh nalog, ki se pod pogoji in omejitvami, določenimi v zakonu, lahko izvajajo kot pridobitna dejavnost.

Pojem »poklicni gasilec« je dopolnjen z obveznim pogojem o zaključenem predpisanem usposabljanju za poklicne gasilce. Zaradi razlikovanja med poklicnimi gasilci in drugimi osebami, zaposlenimi v gasilskih organizacijah, je na novo opredeljen pojem »gasilski uslužbenec«.

Bolj določno je opredeljen pojem »intervencija«, in sicer kot izvajanje operativnih nalog gasilstva, pri tem pa se izvzamejo tiste operativne naloge gasilstva, ki spadajo med preventivne. Doda se opredelitev časa intervencije kot čas od prejema poziva za aktiviranje enote do vrnitve v matično enoto in vzpostavitve enote v pripravljenost, kar je pomembno za razumevanje določb Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19 in 189/20 – ZFRO; v nadaljnjem besedilu: ZGas), ki se nanašajo na intervencijo.

Opredelitev gasilskih nepremičnin sledi opredelitvi pojma nepremičnine, kot jo določa Zakon o evidentiranju nepremičnin (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07 – odl. US, 79/12 – odl. US, 61/17 – ZAID, 7/18, 33/19 in 54/21 – ZKN), hkrati pa dodaja pogoj, da gre pri izvajanju določb ZGas le za nepremičnine, ki so namenjene izvajanju javne gasilske službe.

Pojem »gasilske enote« je jasneje opredeljen z dodatnim pogojem, da gre za poklicno ali prostovoljno enoto, ki je sestavni del gasilske organizacije, med katere spadajo prostovoljna gasilska društva, poklicne gasilske enote, organizirane kot javni zavodi, ali druge organizacijske oblike, ki poklicno opravljajo javno gasilsko službo. Hkrati pa ta enota poleg že navedenega pogoja izpolnjuje tudi pogoj, da izvaja operativne naloge gasilstva v nekaterih formacijskih sestavah gasilskih enot in izpolnjuje druge pogoje, ki jih določajo predpisi.

Pri prostovoljnem gasilstvu pojem »prostovoljni gasilec« ostaja enak, se pa uvajata pojma »gasilec pripravnik«, ki opredeljuje člane prostovoljnih gasilskih društev, ki izpolnjujejo pogoj minimalno določene starosti in pogoj uspešno zaključenega predpisanega usposabljanja skladno s programom pripravništva, in »gasilec veteran«, ki je član prostovoljnega gasilskega društva po dopolnjeni starosti, določeni v 19. členu ZGas (po dopolnjenem 65. letu), ter hkrati izpolnjuje pogoj psihofizične in zdravstvene usposobljenosti za opravljanje gasilske službe.

V nadaljevanju predlog jasneje opredeli prostovoljnega gasilca, ki opravlja operativne naloge gasilstva, s poudarkom na operativnosti, na kar nakazuje tudi sprememba naslova

člena »prostovoljni operativni gasilec« in preimenovanje »prostovoljne gasilske enote« v »prostovoljno operativno gasilsko enoto«.

Predlog, skladno s predpisi o varstvu osebnih podatkov, ureja področje evidenc, ki jih vodijo ministrstvo, pristojno za gasilstvo, Gasilska zveza Slovenije in Združenje slovenskih poklicnih gasilcev (upravičenci), namen zbiranja in hrambo podatkov ter upravičenost do vpogleda v evidence.

Pomembna novost se nanaša na organiziranje operativnih gasilskih enot v gospodarskih družbah, ki morajo v skladu s tem zakonom organizirati operativno gasilsko enoto, saj predlog uvaja možnost, da se na posameznih zaokroženih industrijskih kompleksih organizira tudi skupna gasilska enota za več gospodarskih družb, ki opravljajo svojo dejavnost na tem območju. Do zdaj je morala vsaka gospodarska družba organizirati svojo gasilsko enoto, kar pomeni tudi precej velik finančni strošek za organiziranje in za delovanje enote. S predlogom se dopušča možnost, da se na posameznih zaokroženih industrijskih kompleksih (strnjena območja, na katerih se izvaja dejavnost, ki zahteva organizacijo operativnih gasilskih enot) organizira tudi skupna gasilska enota za več gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij, ki opravljajo svojo dejavnost na tem območju. Taka enota bo zaradi večjega števila gasilcev in opreme tudi bistveno bolj operativno pripravljena za primer požara in druge nesreče.

S predlogom se omogoči smiselna uporaba določbe prvega odstavka 14.a člena ZGas tudi za poklicne operativne gasilce v poklicnem jedru, če se tako dogovorita vodstvo gasilskega društva s poklicnim jedrom in občinski organ, pristojen za organiziranje javne gasilske službe. S to možnostjo se posebni pogoji dela za poklicne gasilce v poklicnih jedrih lahko poenotijo s poklicnimi gasilci v javnih gasilskih zavodih.

V skladu z razlikovanjem pomena pojmov izobraževanje in usposabljanje se pojem »izobraževanje« v celotnem besedilu zakona nadomesti s pojmom »usposabljanje«. Predlog podrobneje opredeli, da gasilska šola izvaja usposabljanja za poklicne gasilce in s programi določena usposabljanja za prostovoljne gasilce, opredeli njene naloge ter definira programski svet v gasilski šoli. Določa tudi, da Gasilska zveza Slovenije izvaja temeljna usposabljanja prostovoljnih gasilcev in s programi določena dopolnilna usposabljanja.

Predlog podaja zakonsko podlago za interesno združevanje poklicnih gasilskih enot, saj določa, da se poklicne gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom in aktom o ustanovitvi prek svojih gasilskih organizacij, povezujejo v Združenje slovenskih poklicnih gasilcev. Ta novost določa statusno obliko Združenja slovenskih poklicnih gasilcev in določa, da združenje poleg ustanovitvenih nalog opravlja tudi nekatere naloge, za katere ga pooblasti minister, pristojen za gasilstvo. Tako sta primerljivo urejena interesno združenje prostovoljnih in poklicnih gasilcev.

Posodablja se tudi področje aktiviranja gasilskih enot. Za skladnejše alarmiranje gasilskih enot dopolnitev predvideva, da operativni načrt javne gasilske službe pred podpisom župana prehodno s soglasjem potrdi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje oziroma pristojna izpostava. Predlog predvideva pravno podlago za določitev posebnega alarmnega znaka za aktiviranje gasilskih enot namesto zdaj predpisanega znaka za »opozorilo«.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon nima finančnih posledic za državni proračun.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvedbo zakona ne bo treba zagotavljati sredstev v že sprejetem državnem proračunu.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost/usklajenost predlagane ureditve s pravnim redom Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

5.2 Prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic Evropske unije

Avstrija

V Republiki Avstriji je za urejanje gasilstva pristojnih devet zveznih dežel, zato v Avstriji ni enotnega pravnega akta, ki bi urejal gasilstvo, ampak je sprejetih devet različnih primerljivih pravnih aktov na deželnih ravneh. Zakonsko so urejeni predvsem postopki ustanovitve gasilskih enot v občinah, pravila o organizaciji in nadzoru gasilskih enot, dolžnosti, pooblastila in intervencije.

Gasilska javna služba je organizirana na treh ravneh. Lokalne občinske gasilske enote ustanovijo občine in temeljijo večinoma na prostovoljstvu, v šestih večjih mestih (Dunaj, Gradec, Salzburg, Celovec, Linz, Innsbruck) pa so organizirane poklicne gasilske enote, v katerih so gasilci zaposleni kot javni uslužbenci. Lokalne gasilske enote so večinoma samoupravni subjekti, ustanovljeni na podlagi sklepa občinskega sveta, in delujejo v imenu župana, ki je kot organ lokalne oblasti pristojen za obvladovanje izrednih dogodkov, gašenje požarov ter požarni nadzor. Vključitev v sistem je prostovoljna, vključene osebe pa morajo sodelovati v različnih dejavnostih. Gasilske enote morajo izpolnjevati zakonsko določene naloge na podlagi javnega pooblastila. Poleg prostovoljnih in šestih poklicnih gasilskih enot v Avstriji poznajo še gasilske enote v podjetjih, v katerih je prisotna večja verjetnost za nastanek požara, oziroma večjih javnih prostorih, kot so bolnišnice, letališča itn. Te morajo podjetja ustanoviti sama, prav tako pa imajo nekatere javne naloge.

Naloge lokalnih gasilskih enot so obvladovanje lokalnih izrednih dogodkov in požarov na območju, za katerega je pristojen župan, hkrati pa opravljajo svojo dolžnost pod poveljstvom višjih oblasti. Pri nesrečah večjega obsega so vzpostavljene večje operativne enote iz pripadnikov lokalnih gasilskih enot, ki so napoteni pod poveljstvo območne administrativne enote – okraja ali pod poveljstvo deželnih vlad. Iz navedenega sledi, da so v Avstriji tri različne ravni poveljevanja gasilskim brigadam – trije različni pristojni organi na

področju gasilstva: župan, okrajni glavar in deželni glavar, ki so hkrati odgovorni za izvajanje sprejetih aktov s področja gasilstva.

Gasilska služba je financirana iz različnih virov. Iz občinskega proračuna se krijejo stroški gasilske opreme, dodatna sredstva pa zagotavljajo dežele. Del sredstev deželna vlada za primer nesreč razporedi iz državnega sklada. Gasilske enote nekatere storitve tudi zaračunavajo in zbirajo denarna sredstva v obliki donacij.

Pripadniki gasilskih enot pridobijo osnovno izobrazbo znotraj lokalnih gasilskih društev, nato pa se udeležujejo tečajev oziroma usposabljanj na devetih različnih gasilskih šolah znotraj gasilskih enot, ki so v pristojnosti dežel. Učne programe vseh devetih gasilskih šol potrdi Zvezna gasilska zveza.

Starostna omejitev operativnega delovanja prostovoljnih gasilcev se spreminja glede na deželni pravni akt, ki jo določa, večinoma je ta starost med 15 in 65 let, ponekod tudi do 70 let.

V Avstriji ne poznajo ugodnosti, ki bi pripadale prostovoljnim gasilcem. Teoretično gasilci lahko zahtevajo povrnitev stroškov ob izgubljenem dobičku zaradi udeležbe na intervenciji, vendar do zdaj takega zahtevka ni še nihče uveljavljal. Prav tako je v eni izmed zveznih dežel zakonsko predvidena možnost, da delodajalec, ki dovoli delavcu zapustiti delovno mesto zaradi daljše intervencije (več kot tri dni), lahko uveljavlja delno povrnitev plače, ki pa še nikoli ni bila uveljavljena. Poznajo pa posebno vrsto priznanja oziroma nagrade – gasilskim enotam prijazen delodajalec («fire brigade friendly»), priznanje delodajalcem, ker dovolijo svojim uslužbencem zapustiti delovno mesto zaradi opravljanja gasilske dolžnosti na intervenciji.

Češka

V Republiki Češki je gasilstvo urejal Zakon o gasilski službi št. 238, ki je veljal od leta 2001, 1. januarja leta 2016 pa je začel veljati nov zakon št. 320.

Pristojni organ na državni ravni je Gasilska reševalna služba Republike Češke, ki deluje v okviru Ministrstva za notranje zadeve.

Gasilska služba na Češkem je organizirana poklicno in prostovoljno. Obe vrsti gasilske službe se financirata iz zavarovalnin, z donacijami sponzorjev, prek evropskih projektov in proračuna. Sredstva za poklicne gasilce se črpajo iz državnega proračuna, sredstva za prostovoljne gasilce pa iz občinskih proračunov.

Poklicni gasilci se usposabljujejo in izobražujejo v izobraževalnem centru gasilske reševalne službe, ki je del generalnega direktorata Gasilske reševalne službe znotraj Ministrstva za notranje zadeve. Izvedejo približno 80 različnih tečajev. Vsak gasilec mora vsakih pet let opraviti poseben tečaj za opravljanje svoje funkcije. Za prostovoljne gasilce (poveljniki enot in vozniki – strojniki) so organizirana posebna usposabljanja znotraj izobraževalnih centrov, drugi prostovoljni gasilci (člani gasilskih enot) pa se usposabljujejo in izobražujejo znotraj enote.

Vodja intervencije je odgovoren za preiskovanje situacije, oceno ogroženosti, potek celotne intervencije, komunikacijo, sodelovanje različnih akterjev in evakuacijo, hkrati pa o poteku intervencije poroča medijem. Po končani intervenciji je odgovoren za evalvacijo

intervencije, ki jo mora pripraviti v šestih dneh.

Na Češkem je s predpisi določena samo najnižja starostna omejitev tako za poklicne kot prostovoljne gasilce, in sicer 18 let, najvišja starostna meja pa ni določena.

Delodajalci morajo prostovoljnemu gasilcu dovoliti odhod na intervencijo ali gasilsko usposabljanje. Če se prostovoljni gasilec med intervencijo poškoduje, je upravičen do celotnega bolniškega nadomestila. Izgubljeni dobiček delodajalca in bolniško nadomestilo se povrneta iz občinskega proračuna.

Država financira zmožnost operativnega delovanja nekaterih prostovoljnih gasilskih enot, prav tako pa zagotavlja finančna sredstva poklicnim gasilcem, ki delajo v prostovoljnih enotah, da so lahko te operativne. Plačuje tudi zavarovanje za gasilska vozila prostovoljnih gasilskih enot, ki niso obdavčena.

Hrvaška

V Republiki Hrvaški gasilstvo ureja Zakon o gasilski službi z dopolnitvami.

Pristojni organ na državni ravni sta hrvaška Državna uprava za zaščito in reševanje (DUZS – Državna uprava za zaščito i spašavanje) in Hrvaška gasilska zveza, nevladna organizacija, ki predstavlja interese poklicnih in prostovoljnih gasilcev v skladu z okvirom strateškega načrta Ministrstva za notranje zadeve.

Gasilska služba na Hrvaškem je organizirana poklicno in prostovoljno. Poklicni in prostovoljni gasilci so med seboj izenačeni glede opravljanja operativnih nalog, razlika pa je v pravni podlagi njihovega delovanja. Za poklicne gasilce se uporablja Zakon o javnih ustanovah, za prostovoljne pa Zakon o društvih.

Organiziranost gasilske službe:

- 1835 prostovoljnih gasilskih enot, ki delujejo v občinah in mestih,
- 56 industrijskih prostovoljnih gasilskih enot,
- 61 poklicnih gasilskih enot, ki delujejo v mestih,
- 34 industrijskih poklicnih enot,
- 4 intervencijske enote znotraj Državne uprave za zaščito in reševanje,
- posebne gasilske enote znotraj Ministrstva za obrambo.

Posebnost ureditve so dodatne štiri intervencijske enote, ki so operativne poleti, poveljuje se jim iz Divulj – Split in so del hrvaške Državne uprave za zaščito in reševanje. Zaradi nevarnosti gozdnih požarov je sezonsko v pripravljenosti še dodatnih 1000 gasilcev na otokih.

Gasilska služba znotraj DUZS je financirana iz državnega proračuna. Odločitev o razporeditvi sredstev sprejme Vlada Republike Hrvaške na letni ravni v skladu z državnim programom dejavnosti in ukrepov požarne zaščite. Poklicne in javne gasilske enote so financirane na lokalni ravni, in sicer jih financirajo lokalne oblasti, občine oziroma mesta, ki so tudi njihov ustanovitelj.

Izobraževanje in usposabljanje poklicnih in prostovoljnih gasilcev izvajata Izobraževalni center za zaščito in reševanje v okviru DUZS ter Hrvaška gasilska zveza. Izobraževalni

center izvaja programe za izobraževanje in usposabljanje poklicnih gasilcev. Znotraj Hrvaške gasilske zveze potekajo tudi različni programi izobraževanja odraslih, pri čemer odrasli lahko pridobijo izobrazbo gasilca ali gasilskega tehnika. Prostovoljni gasilci se izobražujejo znotraj gasilskih zvez.

Dolžnosti in obveznosti javne gasilske službe so opredeljene v Sklepu o ustanovitvi, ki določajo naloge javnih gasilskih enot. To so preventivni ukrepi, gašenje in reševanje ljudi ter lastnine, tehnična pomoč pri nesrečah idr.

Starostna omejitev za delo v gasilski službi ni zakonsko določena. V praksi poklicni gasilci ne smejo biti stari več kot 30 let, če opravljajo svoje delo na prvi profesionalni delovni poziciji. Za prostovoljne gasilce starostna omejitev prav tako ni določena.

Ugodnost, ki jo imajo na Hrvaškem poklicni in prostovoljni gasilci, je ta, da se jim 12 mesecev na dolžnosti priznava kot 15 mesecev. Ugodnosti za delodajalce (npr. davčnih), ki zaposlujejo prostovoljne gasilce, ne poznajo.

Madžarska

Na Madžarskem je gasilstvo urjeno z zakonom št. XXXI iz leta 1996 o zaščiti pred požarom, tehničnem reševanju in gasilstvu ter z vladnimi in ministrskimi uredbami.

Za gasilstvo je na državni ravni pristojen Nacionalni generalni direktorat za upravljanje ob nesrečah (NDGDM), ki deluje v okviru Ministrstva za notranje zadeve, s svojimi regionalnimi in lokalnimi pisarnami, pristojnimi za gasilstvo.

Na Madžarskem sta organizirani poklicna in prostovoljna gasilska služba, poleg tega imajo organizirane gasilske službe v nekaterih objektih (tovarne, rafinerije, jedrske elektrarne). Poklicni gasilci v poklicnih gasilskih enotah opravljajo dežurstvo na podlagi 24/48-urnega razporeda dela. Znotraj lokalnih gasilskih enot gasilci opravljajo svojo službo deloma polni in deloma polovični delovni čas. Člani prostovoljnega gasilskega združenja prostovoljno sodelujejo v dejavnostih, povezanih z gasilstvom.

Poklicna gasilska služba je skoraj v celoti financirana iz državnega proračuna, majhen del pa so drugi viri (prenos sredstev od požarnih alarmov, podpora lokalnih vlad). Tudi lokalna gasilska služba se skoraj v celoti, 75-odstotno, financira iz proračuna lokalnih vlad, 15 odstotkov financiranja zagotavlja lokalni vladni sektor, 10 odstotkov pa je zagotovljenih na podlagi gospodarskih dejavnosti. Prav tako je pomemben del financiranja prostovoljne gasilske službe zagotovljen iz javnih sredstev.

Za potrebe usposabljanja in izobraževanja udeleženi v sistem upravljanja z nesrečami na državni ravni je bil leta 2012 ustanovljen Izobraževalni center za upravljanje z nesrečami kot organizacijska enota Nacionalnega generalnega direktorata za upravljanje ob nesrečah, Službe za upravljanje s kadri. Vloga Izobraževalnega centra znotraj NDGDM je priprava ocene potreb za usposabljanje in izobraževanje, hkrati pa tudi organizira, koordinira in pripravlja predpise s temeljnimi vsebinami usposabljanj, pripravlja pa tudi druge dokumente, povezane z usposabljanjem in izobraževanjem.

Pristojnosti in obveznosti poveljnikov gasilskih enot ter vodij intervencije so določene s predpisi in notranjimi postopkovniki. Poveljnik ima med drugim pravico do poveljevanja, sodeluje pri analizi intervencije, organizira in opravlja naloge, povezane z usposabljanjem

gasilcev, daje predloge o potrebnem številu zaposlenih v sistemu, pristojen je za zagotavljanje delovanja gasilske službe, za delovanje lokalnih gasilskih služb in odgovoren za vzpostavitev štabnih enot ter gasilske zveze prostovoljnih gasilcev v okviru svojih pristojnosti. Prevzema odgovornost za strokovno opravljanje nalog, povezanih z gašenjem požarov, civilno zaščito in industrijsko varnostjo, opravlja vse s predpisi določene naloge, predstavlja gasilsko službo v zadevah iz njegove pristojnosti in sprejema odločitve o zadevah, ki spadajo v njegovo pristojnost, usklajuje ter razvija sodelovanje z lokalno oblastjo, lokalnim prebivalstvom, prispeva k načrtovanju in oblikovanju nalog lokalnih organizacij civilne zaščite itn. Vodja intervencije je edini odgovorni za intervencijo in je hkrati poveljnik gasilcev na intervenciji, med drugim delegira vodstvo intervencije ter potek gašenja, daje ukaze vsem sodelujočim pri intervenciji, prosi za sodelovanje drugih organizacij pri intervenciji, če se to izkaže za potrebno, sprejema odločitve o evakuaciji prebivalstva itn.

Poklicni gasilci na Madžarskem lahko opravljajo gasilsko službo od dopolnjenega 18. leta starosti do starosti, ki je deset let nižja od zakonsko določene starosti za upokojitev.

Posebne ugodnosti in bonusi za poklicne in prostovoljne gasilce na Madžarskem zakonsko niso določene, v praksi pa lahko posamezne organizacije zagotavljajo nekatere ugodnosti iz svojih sredstev. Člani združenja prostovoljnih gasilcev, ki so dejavni na lokalni vladni ravni in so v stalni pripravljenosti, so lahko delno ali popolnoma oproščeni lokalnih davkov.

Nemčija

V skladu z nemško ustavo je gasilska služba v Nemčiji v pristojnosti zveznih dežel. Iz tega izhaja, da ima vsaka dežela svojo pravno ureditev, vse pa so si zelo podobne. V nekaterih deželah je zakonodaja ločena na zakonodajo, ki ureja gasilstvo, zakonodajo s področja civilne zaščite, upravljanje ob nesrečah in zakonodajo s področja zdravstvene oskrbe. V zadnjem času se zaradi lažjega usklajevanja in hitrejšega odziva ob naravnih in drugih nesrečah pripravlja enotna zakonodaja – en zakon, ki bi celovito uredil področje gasilstva in civilne zaščite skupaj z mednarodno pomočjo ter zdravstveno oskrbo.

Za gasilstvo so v Nemčiji pristojna ministrstva za notranje zadeve na deželni ravni. Gasilska služba v Nemčiji je organizirana na prostovoljni in poklicni ravni. Prevladujejo prostovoljni gasilci, teh je okrog milijon, ki operativno delujejo v širših okrožjih oziroma občinah. Okrog 100.000 poklicnih gasilcev je zaposlenih znotraj gasilskih brigad v večjih mestih (z več kot 100.000 prebivalci), 20.000 pa je zaposlenih v industrijskih obratih.

Financiranje gasilske službe v Nemčiji je urejeno z zakonom. Finančna sredstva so namenjena predvsem za nakup vozil in materialne opreme ter za plače poklicnih gasilcev. Država prostovoljnemu gasilcem ne namenja nobenih sredstev za kritje stroškov intervencij, usposabljanja in vaj. Obveznost delodajalcev, ki zaposlujejo prostovoljne gasilce, je, da jim ob intervenciji omogočijo izhod, za to pa so upravičeni do povračila stroškov (sredstva so zagotovljena iz javnih sredstev).

Izobraževanje in usposabljanje gasilcev sta urejena s pravilniki in vnaprej določenim učnim načrtom. Treningi in vaje potekajo znotraj gasilskih brigad, nekateri so izvedeni na regionalni ravni, nekatere pa izvajajo v gasilskih šolah na ravni dežel. Zahtevnost izobraževanja in usposabljanja je odvisna od položaja, ki ga zaseda gasilec, poveljniki

morajo obiskovati posebne tečaje in preverjanja, ki so organizirana znotraj gasilskih šol.

Pristojnosti in obveznosti poveljnikov gasilskih enot ter vodij intervencije so v Nemčiji določene z različnimi predpisi.

Starostna omejitev gasilcev je določena s predpisi na ravni zveznih dežel. Za prostovoljne gasilce je določena med 60. in 65. letom ter za poklicne gasilce med 60. in 63. letom.

Posebne ugodnosti in bonusi o izvajanju gasilske službe v Nemčiji so priznane izvajalcem gasilskih usposabljanj. Predmet urejanja bonusov so trenutno zavarovanja za primer upokojitve. Ena izmed zavarovalnic vsem gasilcem ponuja nižjo zavarovalnino ob sklepanju katerega koli zavarovanja. Glede na ureditev v posamezni zvezni deželi imajo gasilci različne ugodnosti, na primer popuste za nakup različnih izdelkov, popuste pri nakupu vstopnic za različne dogodke, dejavnosti, nastope ipd.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejem zakona ne bo imel administrativnih posledic pri poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejem zakona ne bo imel administrativnih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Sprejem zakona ne bo imel posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Sprejem zakona bo imel pozitivne posledice za gospodarstvo, in sicer se pomembna novost nanaša na organiziranje operativnih gasilskih enot v gospodarskih družbah, ki morajo v skladu s tem zakonom organizirati operativno gasilsko enoto, saj predlog uvaja možnost, da se na posameznih zaokroženih industrijskih kompleksih organizira tudi skupna gasilska enota za več gospodarskih družb, ki opravljajo svojo dejavnost na tem območju. Do zdaj je morala vsaka gospodarska družba organizirati svojo gasilsko enoto, kar pomeni tudi precej velik finančni strošek tako za organiziranje kot za delovanje enote. S predlogom se dopušča možnost, da se na posameznih zaokroženih industrijskih kompleksih (strnjena območja, na katerih se izvaja dejavnost, ki zahteva organizacijo operativnih gasilskih enot), organizira tudi skupna gasilska enota za več gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij, ki opravljajo svojo dejavnost na tem območju. Take enote bodo zaradi večjega števila gasilcev in opreme precej bolj operativno pripravljene za primer požara in druge nesreče.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Sprejem zakona ne bo imel posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejem zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Sprejem zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Ministrstvo bo predlog zakona predstavilo na svojih spletnih straneh. Z zakonom bodo v okviru rednega sodelovanja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami seznanjene občine.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Izvajanje sprejetega zakona bo spremljalo Ministrstvo za obrambo. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7 PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Javna objava zakona na podportalu E-demokracija, med katero je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je trajala od 12. 3. 2019 do 12. 4. 2019. V tem času je bil predlog objavljen tudi na spletnih straneh Ministrstva za obrambo in Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Pripombe so v tem času podali:

- Obrtna zbornica Slovenije,
- Slovensko zavarovalno združenje,
- Združenje občin Slovenije,
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Obrtni zbornici je bil poslan odgovor dne 10. 1. 2022, v katerem je bilo v zvezi s podanimi pripombami pojasnjeno, da plačila prispevkov delodajalca iz naslova plač in davčne olajšave urejajo finančni in drugi področni predpisi, zato njihovega predloga pri pripravi predloga zakona ni bilo mogoče upoštevati.

Zavodu za zdravstveno zavarovanje je bil dne 10. 1. 2022 posredovan odgovor. Pripombe so bile delno upoštevane.

Javna predstavitev zakona je bila 24. 4. 2021 v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Predlog zakona je bil 23. 11. 2021 ponovno posredovan v mnenje Gasilski zvezi Slovenije, Združenju poklicnih gasilcev in Sindikatu poklicnega gasilstva Slovenije.

Izvedenih je bilo več usklajevalnih sestankov z Gasilsko zvezo Slovenije (24. 6., 9. 7., 6. 12., 7. 12., 14. 12. in 22. 12. 2021) in Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev (24. 6., 9. 7., 6. 12., 7. 12. in 22. 12. 2021) ter z združenji občin (17. 12. 2021).

Sindikatu slovenskih poklicnih gasilcev je bil predlog zakona posredovan v mnenje dne 23. 11. 2021. Svoje pripombe glede starostne omejitve, gasilcev na letališčih, evidenc zbirk (osebnih) podatkov, gasilcih v poklicnem jedru v prostovoljnih gasilskih enotah in glede obveznosti za skupno gasilske enote na zaokroženem industrijskem kompleksu so posredovali dne 24. 12. 2021. Pripombe v pretežni meri niso bile upoštevane, pojasnila pa so jim bila posredovana dne 10. 1. 2022.

Gasilska zveza Slovenije je podala soglasje k predlogu zakona dne 22. 12. 2021, Združenje slovenskih poklicnih gasilcev pa dne 23. 12. 2021.

Informacijskem pooblaščenču je bil predlog zakona posredovan v mnenje dne 23. 11. 2021. Predlog zakona je v celoti usklajen s pripombami, ki so jih posredovali dne 30. 11. 2021. Odgovor jim je bil posredovan dne 10. 1. 2022.

8 PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA (OSEBNO IME IN NAZIV FIZIČNE OSEBE ALI FIRMA IN NASLOV PRAVNE OSEBE) IN ZNESEK PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9 NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Matej Tonin, podpredsednik Vlade Republike Slovenije in minister za obrambo,
- mag. Janez Žakelj, državni sekretar na ministrstvu za obrambo,
- Darko But, generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- Srečko Šestan, sekretar, Kabinet ministra,
- Igor Nered, sekretar, Kabinet ministra.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GASILSTVU

1. člen

V Zakonu o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 – ZFRO) se v 2. členu v drugem odstavku besedilo »gašenja, zaščite, reševanja in drugih operativnih nalog« nadomesti z besedilom »operativnih nalog«.

2. člen

3. člen se spremi tako, da se glasi:

»3. člen
(naloge gasilstva)

(1) Gasilske organizacije izvajajo operativne naloge gasilstva.

(2) Gasilske organizacije lahko izvajajo tudi druge naloge gasilstva, ki se skladno s tem zakonom lahko izvajajo kot pridobitna dejavnost.

(3) Druge naloge gasilstva se lahko izvajajo le ob izpolnjevanju pogojev, ki so določeni s predpisi.

(4) Izvajanje drugih nalog gasilstva ne sme v ničemer omejevati izvajanja operativnih nalog gasilstva.«.

3. člen

5. člen se spremeni tako, da se glasi:

»5. člen
(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. Prostovoljni gasilec je član prostovoljnega gasilskega društva.
2. Poklicni gasilec je delavec v poklicni gasilski enoti ali poklicnem jedru prostovoljne gasilske enote oziroma delavec, ki opravlja operativne naloge gasilstva v gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji in je zaključil predpisano usposabljanje za poklicne gasilce.
3. Gasilski uslužbenec je oseba, zaposlena v gasilski organizaciji, in ni poklicni gasilec.
4. Operativni gasilec je oseba, ki poklicno ali prostovoljno opravlja operativne naloge gasilstva v formacijskih sestavah gasilskih enot, izpolnjuje predpisane psihofizične in

zdravstvene zahteve ter je strokovno usposobljena za opravljanje teh nalog.

5. Operativne naloge gasilstva so gašenje in reševanje ob požarih, prometnih, okoljskih oziroma ekoloških ter industrijskih nesrečah, opravljanje nalog zaščite in reševanja oseb ter premoženja ob naravnih in drugih nesrečah ter druge splošne reševalne naloge. Operativne naloge gasilstva so lahko tudi preventivne, in sicer izvajanje ukrepov varstva pred požarom, ki jih gasilskim enotam določajo predpisi s področja varstva pred požarom, usposabljanja in vaje za izvajanje operativnih nalog gasilstva.
6. Druge naloge gasilstva se lahko izvajajo kot pridobitna dejavnost in se ne uvrščajo med operativne naloge gasilstva, zlasti izvajanje požarne straže, požarnega varovanja ter drugih ukrepov varstva pred požarom na podlagi pooblastil pristojnega organa, vzdrževanje gasilnikov, pregledovanje in preizkušanje hidrantnega omrežja, zagotavljanje pitne vode za prebivalce in živino ter posojanje zaščitne in reševalne opreme.
7. Intervencija je izvajanje operativnih nalog gasilstva, razen preventivnih operativnih nalog.
8. Operativni gasilski načrt je načrt, ki ureja organiziranje, delovanje, obveščanje in aktiviranje gasilskih enot.
9. Elaborat javne gasilske službe je dokument, s katerim se v občinah, v katerih morajo skladno s predpisi zagotoviti gasilsko enoto VI. ali VII. kategorije, določi končna organiziranost in opremljenost gasilske enote ter organiziranost javne gasilske službe v občini.
10. Sistem obveščanja in aktiviranja gasilcev je del sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
11. Gasilska zaščitna oprema je oprema za osebno in skupinsko zaščito gasilcev pri izvajanju operativnih nalog gasilstva.
12. Gasilska reševalna oprema je vsako orodje, naprava ali sredstvo, ki je izdelano ali pridobljeno zato, da se uporablja za izvajanje operativnih nalog gasilstva.
13. Gasilske nepremičnine so zemljišča s pripadajočimi sestavinami in so namenjena za izvajanje javne gasilske službe.
14. Gasilska služba je poklicno ali prostovoljno opravljanje operativnih nalog gasilstva.
15. Gasilska enota je poklicna ali prostovoljna enota, ki je sestavni del gasilske organizacije, in izvaja operativne naloge gasilstva v določenih formacijskih sestavah gasilskih enot ter izpolnjuje druge pogoje, določene s predpisi.
16. Poklicno jedro je skupina operativnih gasilcev, ki poklicno opravlja operativne naloge gasilstva v prostovoljni gasilski enoti, določeni z merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot.
17. Formacijske sestave gasilskih enot so s pravili gasilske službe določeni sezname funkcionalnih dolžnosti, s katerimi se določajo gasilske skupine, oddelki, vodi in druge enote za opravljanje operativnih nalog gasilstva.
18. Gasilske organizacije so prostovoljna gasilska društva, gasilske zveze in poklicne gasilske enote, organizirane kot javni zavodi ali druge organizacijske oblike, ki poklicno opravljajo gasilsko službo.
19. Prostovoljno gasilsko društvo je humanitarna organizacija, v kateri fizične osebe prostovoljno delujejo in opravljajo operativne naloge gasilstva ter druge dejavnosti, ki so pomembne za razvoj in delovanje gasilstva. Člani prostovoljnega gasilskega društva so lahko tudi pravne osebe, če tako določa zakon.
20. Gasilska izkaznica je listina, v kateri so navedeni predpisani podatki, in je opremljena s fotografijo, s katero prostovoljni ali poklicni gasilec izkaže članstvo v gasilski enoti in

gasilski organizaciji oziroma dokazuje svojo identiteto. Izda jo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje za poklicne gasilce, za prostovoljne gasilce pa Gasilska zveza Slovenije. Iz gasilske izkaznice je razvidno, kdo je operativni gasilec. Kot sestavni del gasilske izkaznice se lahko predpiše tudi ustrezna oznaka.

21. Čas za prihod gasilskih enot na kraj nesreče obsega čas od prejema klica za aktiviranje gasilske enote, čas prenosa klica in čas, potreben za izvoz in prihod gasilcev na kraj nesreče, pri čemer se upoštevajo vrsta gasilske enote ter naravne in druge razmere na poti do kraja nesreče ter na območju, na katerem se je nesreča zgodila.
22. Čas intervencije obsega čas od prejema poziva za aktiviranje enote oziroma posameznih gasilcev do vrnitve v matično enoto ter vzpostavitve enote v pripravljenost.«.

4. člen

V 6. členu se v drugem odstavku besedilo »Na podlagi načrta varstva pred požarom občina« nadomesti z besedilom »Občina«.

V 4. točki se beseda »izobraževanje« nadomesti z besedo »usposabljanje«.

V 5. točki se besedilo »objektov in prostorov za delovanje gasilstva« nadomesti z besedilom »gasilskih nepremičnin«.

V 6. točki se za besedo »opravljanju« doda beseda »operativnih«.

V 7. točki se za besedo »opravljanja« doda beseda »operativnih« in besedilo »iz prvega odstavka 3. člena tega zakona« nadomesti z besedilom »na intervencijah«.

V tretjem odstavku se za besedo »opravljanje« doda beseda »operativnih«.

5. člen

V 8. členu se v prvem odstavku 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. ustanovi in zagotovi delovanje gasilske šole za usposabljanje kadrov v gasilstvu in izvaja usposabljanja;«.

V 2. točki se za besedo »pomena« vejica nadomesti s podpičjem in črta besedilo »zlasti pri nesrečah v prometu, nesrečah z nevarnimi snovmi, reševanju na vodi in iz nje ter reševanju v avtocestnih predorih;«.

V 4. točki se za besedo »gasilcev« doda besedilo »za izvajanje podpornih nalog javne gasilske službe«.

V drugem odstavku se na koncu odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Vlada Republike Slovenije predpiše čas izvoza posameznih kategorij gasilskih enot.«.

V tretjem odstavku se besedilo »Minister, pristojen za varstvo pred požarom« nadomesti z besedilom »Minister, pristojen za gasilstvo« in besedilo »program ugotavljanja psihofizičnih sposobnosti in program za opravljanje preizkusa znanja operativnih gasilcev, roke za periodično ugotavljanje psihofizičnih sposobnosti ter preizkus znanja operativnih gasilcev« nadomesti z besedilom »merila in roke za periodično ugotavljanje psihofizičnih sposobnosti in programe za opravljanje preizkusa znanja operativnih gasilcev ter strokovne izpite.«.

6. člen

V 11. členu se besedilo »načrtom varstva pred požarom« nadomesti z besedilom »operativnim gasilskim načrtom«.

7. člen

V 11.a členu se v prvem odstavku prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Poklicne gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom in aktom o ustanovitvi, se prek svojih gasilskih organizacij povezujejo v Združenje slovenskih poklicnih gasilcev.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Obseg in način opravljanja javne gasilske službe se določi zlasti v skladu z merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot, s časi, določenimi za izvoz gasilskih enot, ter z načrti zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah občine.«.

V šestem odstavku se za besedilom »prostovoljnimi gasilskimi enotami« doda besedilo »in industrijskimi gasilskimi enotami«.

8. člen

V 11.b členu se besedilo »tisti gasilci in« nadomesti z besedo »tiste« in besedilo »lastnika ali upravljalca objekta in premoženja oziroma organizatorja javne prireditve« nadomesti z besedo »naročnika«.

Za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek, se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) V gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki imajo organizirano svojo operativno gasilsko enoto v skladu s tem zakonom, lahko ta izvaja tudi požarno stražo na tem območju.«.

9. člen

V 11.c členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Gasilski poveljnik občine in gasilsko poveljstvo občine izvajata javno gasilsko službo v skladu z merili za organiziranje ter opremljanje gasilskih enot, elaboratom javne gasilske službe in operativnim gasilskim načrtom, skladno s pogodbo o opravljanju lokalne javne gasilske službe in z načrti zaščite in reševanja. Gasilski poveljnik občine vodi gasilsko poveljstvo občine ter lahko tudi večje gasilske intervencije. Gasilski poveljnik občine je član štaba Civilne zaščite občine.«.

10. člen

11.č člen se spremeni tako, da se glasi:

»11.č člen

(gasilska zaščitna in reševalna oprema in gasilske nepremičnine)

(1) Gasilska zaščitna in reševalna oprema ter gasilske nepremičnine ne morejo biti predmet izvršbe ali stečaja.

(2) Gasilska zaščitna in reševalna oprema ter gasilske nepremičnine, ki jih uporabljajo poklicne gasilske enote, so last občine ali občin na podlagi odloka o ustanovitvi. Njihova uporaba in vzdrževanje se uredita s pogodbo med pristojnimi občinskimi organi ter gasilsko enoto.

(3) Gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter gasilske nepremičnine ob prenehanju delovanja prostovoljnega gasilskega društva, ki je te nepremičnine oziroma opremo uporabljalo, prevzame občina, na območju katere je bil sedež prostovoljnega gasilskega društva, oziroma s soglasjem pristojnega občinskega organa tista gasilska enota, ki zagotavlja izvajanje javne gasilske službe na območju, na katerem je delovalo prostovoljno gasilsko društvo.

(4) Gasilsko zaščitno in reševalno opremo industrijske gasilske enote, ki je prenehala delovati, prednostno lahko prevzame občina, na območju katere je bil sedež društva, proti plačilu dejanske vrednosti te opreme gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji, v kateri je industrijska gasilska enota delovala, če je ta financirala nabavo te opreme.

(5) Uporaba reševalne opreme in gasilskih vozil ni dovoljena pri preprečevanju demonstracij, stavk in podobnih dogodkov.«.

11.člen

V 12. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Poklicna gasilska enota opravlja operativne naloge gasilstva na območju, za katerega je ustanovljena ali ima sklenjeno ustrezno pogodbo. Poklicna gasilska enota, ki opravlja javno gasilsko službo, je praviloma osrednja enota v občini in posreduje na

območju celotne občine v skladu z operativnim gasilskim načrtom občine.«.

V drugem odstavku se črta besedilo »kot javni zavod ali kot režijski obrat«.

12. člen

Za 12. členom se doda nov, 12.a člen, ki se glasi:

»12.a člen
(kandidat za poklicnega gasilca)

(1) Kandidat za poklicnega gasilca poklicno opravlja naloge gasilstva in poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja izpolnjuje še posebne pogoje:

1. ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po izobraževalnih programih za pridobitev srednje izobrazbe oziroma srednje strokovne izobrazbe, ki je po zakonu, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena v 5. raven slovenskega ogrodja kvalifikacij, in je polnoleten;
2. ni v kazenskem postopku in ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ter ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev;
3. opravi predpisan preizkus psihofizičnih sposobnosti.

(2) Po sklenitvi delovnega razmerja mora kandidat za poklicnega gasilca v 24 mesecih uspešno zaključiti usposabljanje v gasilski šoli po programu za poklicne gasilce, s čimer pridobi naziv poklicni gasilec in se lahko zaposli na ustrezno delovno mesto.

(3) Kandidatu za poklicnega gasilca, ki ni uspešno končal gasilske šole, se izredno odpove pogodba o zaposlitvi.«.

13. člen

Besedilo 13. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Poklicni gasilec mora imeti uspešno zaključeno usposabljanje v gasilski šoli po programu za poklicnega gasilca.

(2) Poklicni gasilec, ki kot operativni vodja vodi operativno delo v poklicni gasilski enoti, mora imeti uspešno zaključeno usposabljanje v gasilski šoli po programu za poklicnega gasilca, najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu za pridobitev višje strokovne izobrazbe, ki je po zakonu, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena v 6. raven slovenskega ogrodja kvalifikacij, pet let delovnih izkušenj pri opravljanju operativnih nalog v poklicnem gasilstvu, opravljeno predpisano usposabljanje za to delo ter strokovni izpit za operativnega vodjo, ki ga mora opraviti v dveh letih po prevzemu nalog.

(3) Poklicni gasilec, ki kot poveljnik vodi operativno delo v poklicni gasilski enoti, mora imeti uspešno zaključeno usposabljanje v gasilski šoli po programu za poklicnega gasilca,

najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu za pridobitev visokošolske strokovne izobrazbe, ki je po zakonu, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 7. raven, ali najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev višje izobrazbe, sprejetih pred 1. 1. 1994, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 6. raven, če vodi operativno delo v poklicni gasilski enoti najvišje kategorije, tri leta delovnih izkušenj pri vodenju operativnega dela v poklicnih gasilskih enotah, opravljeno predpisano usposabljanje za to delo ter strokovni izpit za poveljnika, ki ga mora opraviti v dveh letih po prevzemu nalog poveljnika.

(4) Državljeni držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije ali države, s katero je sklenjen ustrezen mednarodni sporazum (v nadaljnjem besedilu: države pogodbenice), lahko v Republiki Sloveniji opravljajo delo poklicnega gasilca v skladu s tem zakonom pod enakimi pogoji kot slovenski državljani, če s tem zakonom ni določeno drugače. Državljeni države pogodbenice, ki želijo opravljati delo poklicnega gasilca v skladu s tem zakonom, morajo pri ministrstvu, pristojnem za gasilstvo, pridobiti odločbo o priznanju poklicne kvalifikacije. Ministrstvo, pristojno za gasilstvo, izvede postopek o priznavanju poklicne kvalifikacije v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij.«.

14. člen

Za 13. členom se doda nov, 13.a člen, ki se glasi:

»13.a člen
(poveljnik poklicne gasilske enote)

(1) Poveljnik poklicne gasilske enote je poklicni gasilec, ki organizira in vodi strokovno delo enote.

(2) Poveljnik poklicne gasilske enote zlasti:

1. skrbi za njeno intervencijsko pripravljenost in vodi večje intervencije;
2. organizira in nadzira strokovno usposabljanje, urjenje ter kondicijsko pripravljenost pripadnikov enote;
3. skrbi za brezhibnost gasilske zaščitne in reševalne opreme.

(3) Poveljnik poklicne gasilske enote je član pristojnega občinskega štaba Civilne zaščite.

(4) Postopek izbire, naloge in pristojnosti poveljnikov poklicnih gasilskih enot se določijo z akti poklicne gasilske enote ter pravili gasilske službe.«.

15. člen

V 14. členu se v prvem odstavku črta besedilo »preizkus znanja,«.

V drugem odstavku se za besedo »sposobnosti« beseda »in« nadomesti z besedo »ali«.

V tretjem odstavku se za besedo »sposobnosti« beseda »in« nadomesti z besedo »ali«, besedilo »je delodajalec dolžan preveriti« se nadomesti z besedilom »morata delodajalec in ustanovitelj preveriti«.

16. člen

V 14.a členu se v petem odstavku v prvi alineji besedilo »požara, naravne ali druge nesreče« nadomesti z besedilom »izvajanja operativnih nalog gasilstva«, v peti alineji se besedilo »vzpostavitve osnovnih pogojev za življenje na prizadetem območju.« nadomesti z besedilom »zaključka izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči;« ter za peto alinejo doda nova, šesta alineja, ki se glasi:

»– če je zaradi razmer v gasilski enoti začasno odsotnih več kot tretjina zaposlenih operativnih gasilcev.«.

V osmem odstavku se besedilo »v nesreči pri gašenju in reševanju ter opravljanju drugih operativnih nalog gasilstva oziroma na vajah, med šolanjem ali usposabljanjem« nadomesti z besedilom »pri opravljanju operativnih nalog gasilstva«.

17. člen

V 15. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Delavci v poklicni gasilski enoti lahko organizirajo in vodijo stavko na način, določen s splošnimi predpisi, vendar pod pogojem, da se zagotovi stalna pripravljenost za izvajanje požarne straže in intervencije ob požaru oziroma naravni ali drugi nesreči. Gasilci ne smejo v korist stavke uporabljati gasilske zaščitne in reševalne opreme ter znakov za alarmiranje in opozarjanje.«.

V drugem odstavku se besedilo », ko je požar pogašen oziroma odpravljene posledice nesreče ter ponovno vzpostavljena pripravljenost enote« nadomesti z besedilom »po končani intervenciji«.

18. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»19. člen
(prostovoljni operativni gasilec)

(1) Gasilec, ki prostovoljno opravlja operativne naloge v gasilstvu (v nadaljnjem besedilu: prostovoljni operativni gasilec), je član prostovoljnega gasilskega društva in:

1. je strokovno usposobljen za opravljanje operativnih nalog gasilstva ter ima opravljen predpisani izpit za prostovoljnega operativnega gasilca;

2. ima opravljen predpisani preizkus psihofizičnih sposobnosti in je zdravstveno sposoben za opravljanje gasilske službe;
3. ni v kazenskem postopku in ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev;
4. je star od 18 do 65 let.«.

(2) Gasilska zveza Slovenije podrobneje določi dolžnosti, pravice in obveznosti prostovoljnih operativnih gasilcev.«.

19. člen

Za 19. členom se dodata nova, 19.a in 19.b člen, ki se glasita:

»19.a člen
(gasilec pripravnik)

Gasilec pripravnik je član prostovoljnega gasilskega društva, ki:

- ima opravljeno predpisano usposabljanje za gasilca pripravnika, skladno s programom pripravništva,
- je star najmanj 16 let.

19.b člen
(gasilec veteran)

(1) Gasilec veteran je član prostovoljnega gasilskega društva po dopolnjenem 65. letu starosti.

(2) Gasilec veteran lahko opravlja operativne naloge gasilstva, če je za to strokovno usposobljen, ima opravljen predpisani preizkus psihofizičnih sposobnosti in je zdravstveno sposoben.«.

20. člen

V 20. členu se besedilo »požarnih in drugih nevarnosti« nadomesti z besedilom »požarne in drugih ogroženosti lahko«.

2. točka se spremeni tako, da se glasi:

»2. izvajanje operativnih nalog gasilstva in nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah;«.

21. člen

21. člen se spremeni tako, da se glasi:

»21. člen
(prostovoljna operativna gasilska enota)

(1) Prostovoljna operativna gasilska enota društva iz prejšnjega člena v skladu z 11.a členom tega zakona opravlja operativne naloge gasilstva na območju ali delu območja občine, za katero je bila ustanovljena.

(2) Prostovoljna operativna gasilska enota se organizira in opremi v skladu s predpisanimi merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot.«.

22. člen

22. člen se spremeni tako, da se glasi:

»22. člen
(evidenca ministrstva)

(1) Ministrstvo zbira podatke in vodi evidenco o usposabljanjih in strokovnih izpiti poklicnih gasilcev.

(2) V zbirki podatkov iz prejšnjega odstavka se zbirajo in vodijo naslednji podatki:

1. ime in priimek,
2. datum in kraj rojstva,
3. naslov stalnega ali začasnega bivališča,
4. elektronski naslov,
5. telefonska številka ali številka mobilnega telefona,
6. stopnja in vrsta izobrazbe,
7. podatki o usposobljenosti za poklicnega gasilca,
8. datum in številka izdaje potrdila o opravljenem strokovnem izpitu,
9. vrsta strokovnega izpita,
10. podatki o delovnih izkušnjah pri poklicnem opravljanju operativnih nalog gasilstva.«.

23. člen

Za 22. členom se dodajo novi, 22.a, 22.b, 22.c in 22.č člen, ki se glasijo:

»22.a člen
(evidenca Gasilske zveze Slovenije in prostovoljnih gasilskih organizacij)

(1) Gasilska zveza Slovenije in prostovoljne gasilske organizacije vodijo evidenco o

prostovoljnih gasilskih enotah ter prostovoljnih gasilcih. V zbirki podatkov se o prostovoljnih gasilcih zbirajo naslednji podatki:

1. ime in priimek,
2. spol,
3. datum in kraj rojstva,
4. ulica, kraj, pošta, občina bivališča, upravna enota bivališča, država EU,
5. stopnja izobrazbe,
6. poklic,
7. naziv delodajalca,
8. telefonska številka ali številka mobilnega telefona,
9. elektronski naslov,
10. leto vstopa v gasilsko društvo in funkcije v gasilstvu,
11. čin,
12. vrsta, način in periodičnost usposabljanja ali preizkusa na področju gasilstva,
13. vrsta gasilskih odlikovanj,
14. davčna številka,
15. enotna matična številka občana,
16. kategorija, številka in veljavnost vozniškega dovoljenja,
17. datum zdravniškega pregleda in pregleda psihofizičnih sposobnosti.

(2) Pri podatku o stopnji izobrazbe je v elektronski obliki v zbirki pripeta tudi javna listina, iz katere podatek izhaja. Pri podatku o datumu zdravniškega pregleda in pregleda psihofizičnih sposobnosti je v elektronski obliki v zbirki pripeto tudi vsakokratno zdravniško spričevalo, iz katerega podatek izhaja.

(3) O podpornih in častnih članih ter članih, ki so mlajši od 18 let, Gasilska zveza Slovenije ter prostovoljne gasilske organizacije v zbirki iz prvega odstavka tega člena vodijo le podatke iz 1. do 13. točke.

22.b člen

(evidenca Združenja slovenskih poklicnih gasilcev)

(1) Združenje slovenskih poklicnih gasilcev vodi evidenco o poklicnih industrijskih gasilskih enotah in poklicnih gasilcih. Podatke v evidenco posredujejo javni zavodi in poklicne industrijske gasilske enote. V zbirki podatkov se o poklicnih gasilcih zbirajo naslednji podatki:

1. ime in priimek,
2. datum in kraj rojstva,
3. ulica, kraj, pošta, občina bivališča, upravna enota bivališča, država EU,
4. telefonska številka ali številka mobilnega telefona,
5. elektronski naslov,
6. stopnja izobrazbe,
7. poklic,
8. številka pozivnika,
9. davčna številka,
10. enotna matična številka občana,
11. naziv delodajalca,
12. številka službene izkaznice,

13. delovno mesto in datum nastopa delovnega mesta,
14. funkcija in datum nastopa funkcije,
15. vrsta, način in periodičnost usposabljanja ali preizkusa na področju gasilstva,
16. dodatna znanja, vrsta in datum pridobitve,
17. kategorija, številka in veljavnost vozniškega dovoljenja,
18. vrsta potrdila za voditelja čolna,
19. znanje tujih jezikov (jezik, stopnja, nivo),
20. vrsta in datum odlikovanj,
21. vrsta in datum zdravniškega pregleda ter datum pregleda psihofizičnih sposobnosti,
22. članstvo v Združenju slovenskih poklicnih gasilcev in datum vstopa,
23. funkcije v Združenju slovenskih poklicnih gasilcev in datum začetka opravljanja funkcije.

(2) Pri podatku o stopnji izobrazbe je v elektronski obliki v zbirki pripeta tudi javna listina, iz katere podatek izhaja. Pri podatku o datumu zdravniškega pregleda in pregleda psihofizičnih sposobnosti je v elektronski obliki v zbirki pripeto tudi vsakokratno zdravniško spričevalo, iz katerega podatek izhaja.

(3) O podpornih in častnih članih ter veteranih Združenje slovenskih poklicnih gasilcev v zbirki iz prvega odstavka tega člena vodi le podatke iz 1. do 6. točke.

22.c člen (zbiranje in hramba podatkov)

Ministrstvo in upravljavci iz 22.a in 22.b člena tega zakona podatke, ki jih vodijo v zbirkah, pridobijo neposredno od osebe, na katero se nanašajo. Podatki se hranijo in uporabljajo toliko časa, kot je potrebno za doseg namena, za katerega so bili zbrani.

22.č člen (namen zbiranja podatkov)

Osebnostne podatke, določene v 22., 22a. in 22b. členu tega zakona, smejo obdelovati upravljavci, določeni v tem zakonu, za opravljanje svojih nalog v skladu s predpisi, na podlagi katerih delujejo gasilske organizacije, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje za opravljanje nalog v skladu s tem zakonom, zakonom ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, in zakonom, ki ureja varstvo pred požarom, ter občinski organi, pristojni za organiziranje javne gasilske službe občin, za organiziranje in opravljanje javne gasilske službe.«.

24. člen

V 23. členu se v prvem odstavku črta besedilo »ter načrtom varstva pred požarom«.

V drugem odstavku se za besedilom »14.c« dodata vejica in besedilo »14.č«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Za poklicne operativne gasilce v poklicnem jedru se ne glede na prejšnji odstavek lahko smiselno uporabljajo določbe prvega odstavka 14.a člena tega zakona, če se tako dogovorita vodstvo prostovoljnega gasilskega društva in občinski organ, pristojen za organiziranje javne gasilske službe.«.

25. člen

V 24. členu se v drugem odstavku v 2. točki za besedo »usposabljanje« črtata vejica in beseda »urjenje« ter beseda »kondicijsko« nadomesti z besedo »psihofizično«.

26. člen

V 26. členu se v prvem odstavku črta besedilo »za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Nadomestilo plače in povračila stroškov med opravljanjem operativnih nalog gasilstva se urejajo skladno s predpisi, ki urejajo nadomestilo plače ter povrača stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči.«.

V tretjem odstavku se za besedilom »vodja intervencije« doda besedilo »oziroma vodja usposabljanja«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Občina lahko za prostovoljne gasilce zagotavlja tudi dodatne oblike zavarovanja.«.

Dosedanji četrti, peti in šesti odstavek postanejo peti, šesti in sedmi odstavek.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se besedilo »prehodne nezmožnosti« nadomesti z besedilom »začasne nezmožnosti« in besedilo »v nesreči pri gašenju in reševanju, na vajah ali med šolanjem« nadomesti z besedilom »pri izvajanju operativnih nalog gasilstva«.

27. člen

Besedilo 27. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Občina krije izgubljeni zaslužek in nadomestilo plač, stroške za prehrano iz 25. člena tega zakona ter prispevke in stroške iz prejšnjega člena, razen tistih stroškov iz prvega odstavka prejšnjega člena, ki jih skladno s predpisi o zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju krije Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek država zagotavlja sredstva za standardizirana

gasilska zavarovanja pripadnikov gasilske organizacije v skladu s predpisom iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona.«.

28. člen

V 28. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki delujejo na zaokroženem industrijskem kompleksu, lahko ustanovijo tudi skupno gasilsko enoto. V tem primeru se mora pri ugotavljanju povečane nevarnosti nastanka požara, eksplozije ali druge posebne nevarnosti upoštevati najvišja stopnja nevarnosti na območju, na katerem se ustanovi enota, pri določitvi vrste in obsega gasilske enote na podlagi predpisanih meril pa seštevek vseh parametrov v vseh gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, za katere je enota ustanovljena. Pravice in obveznosti za ustanovitev in delovanje skupne gasilske enote ustanovitelji uredijo z medsebojno pogodbo.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se v prvem stavku besedilo »požarne straže in izvajanje drugih operativnih« nadomesti z besedilom »drugih« in v tretjem stavku besedilo »požarne straže in drugih operativnih« nadomesti z besedilom »drugih«.

Za novim petim odstavkom, se doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Operativni gasilec gasilske enote v gospodarski družbi je lahko samo oseba, zaposlena v gospodarski družbi, ki izpolnjuje pogoje za poklicnega gasilca ali prostovoljnega operativnega gasilca, kar je določeno s tem zakonom.«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se za besedilom »14.c« dodata vejica in besedilo »14.č«.

29. člen

Naslov IV. poglavja se spremeni tako, da se glasi »IV. USPOSABLJANJE«.

30. člen

30. člen se spremeni tako, da se glasi:

»30. člen
(usposabljanje)

(1) Za usposabljanje s področja gasilstva pri ministrstvu deluje gasilska šola, ki izvaja usposabljanja za poklicne gasilce in s programi določena usposabljanja za prostovoljne gasilce.

(2) Gasilska šola opravlja tudi strokovne in operativne naloge s področja gasilstva, pripravlja strokovna gradiva in sodeluje v strokovnih komisijah na področju gasilstva znotraj Gasilske zveze Slovenije ter Združenja slovenskih poklicnih gasilcev.

(3) V gasilski šoli deluje kot svetovalni organ Programski svet, ki ga imenuje minister izmed predstavnikov Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, občin, Gasilske zveze Slovenije, Združenja slovenskih poklicnih gasilcev in drugih strokovnjakov.

(4) V gasilski šoli se lahko preizkuša gasilska zaščitna in reševalna oprema ter izdajajo certifikati, če si šola pridobi dovoljenje za opravljanje te dejavnosti v skladu s predpisi.

(5) Gasilska zveza Slovenije izvaja usposabljanja prostovoljnih gasilcev.«.

31. člen

31. člen se spremeni tako, da se glasi:

»31. člen
(programi za usposabljanje)

(1) Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije uskladi programe za temeljno in dopolnilno usposabljanje prostovoljnih gasilcev ter programe za izpite prostovoljnih gasilcev.

(2) Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju z Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev uskladi programe za usposabljanje poklicnih gasilcev ter programe za strokovne izpite poklicnih gasilcev.

(3) Minister predpiše programe iz prvega in drugega odstavka tega člena.«.

32. člen

V 35. členu se v prvem odstavku 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. sodeluje pri vodenju večjih intervencij;«.

33. člen

Za 35. členom se doda nov, 35.a člen, ki se glasi:

»35.a člen
(Združenje slovenskih poklicnih gasilcev)

(1) Združenje slovenskih poklicnih gasilcev je najvišja oblika povezovanja poklicnih

gasilskih enot.

(2) Združenje slovenskih poklicnih gasilcev poleg svojih ustanovitvenih nalog opravlja tudi naloge, za katere ga pooblasti minister, zlasti pa:

1. določene strokovno-tehnične naloge varstva pred požarom;
2. organizacijske in druge naloge, s katerimi zagotavlja razvoj poklicnega gasilstva v državi in njegovo mednarodno povezovanje z drugimi poklicnimi gasilskimi enotami v svetu;
3. izdaja strokovno literaturo o varstvu pred požarom in gasilstvu.

(3) Združenje slovenskih poklicnih gasilcev je pravna oseba zasebnega prava.«.

34. člen

Besedilo 36. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) V občini se zagotavlja enotno obveščanje in aktiviranje gasilskih enot v skladu z operativnim gasilskim načrtom občine, katerega sestavni del je tudi načrt obveščanja in aktiviranja gasilskih enot. Operativni gasilski načrt občine izdela gasilsko poveljstvo občine ali gasilska zveza, sprejme pa ga župan oziroma oseba, ki jo župan pooblasti. Če se izdela enotni operativni gasilski načrt in načrt obveščanja ter aktiviranja gasilskih enot za več občin, ga izdela poveljstvo pristojne gasilske zveze v sodelovanju z občinskimi poveljstvi, sprejmejo pa ga župani.

(2) Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje na načrte obveščanja in aktiviranja gasilskih enot iz prejšnjega odstavka predhodno poda soglasje. Načrte je treba predložiti regijskemu centru za obveščanje, pristojnemu za aktiviranje gasilcev v občini.

(3) Kadar gre gasilska enota občine na intervencijo zaradi požara ali druge nesreče, mora vodja gasilske enote ali intervencije o tem obvestiti pristojni regijski center za obveščanje.

(4) Za obveščanje in aktiviranje ob gasilskih intervencijah veljajo predpisi, ki urejajo opazovanje ter obveščanje na področju zaščite in reševanja.

(5) Aktiviranje gasilskih enot iz več občin se izvaja v skladu z operativnimi gasilskimi načrti, načrti zaščite in reševanja, medsebojnimi pogodbami ali sporazumi med občinami oziroma na podlagi odločitve regijskega ali državnega poveljnika Civilne zaščite, če z državnim načrtom aktiviranje gasilskih enot ni predvideno. Pri tem se mora zagotoviti, da v občini, na katero se odločitev nanaša, ostanejo gasilske enote v takem obsegu, ki zagotavlja nujno intervencijsko pripravljenost v občini.

(6) Gasilske enote uporabljajo zveze v sistemu zaščite in reševanja.

(7) Za aktiviranje operativnih enot prek sistema javnega alarmiranja se uporablja gasilski znak, ki ga določi Vlada Republike Slovenije.«.

35. člen

V 36.a členu se v prvem odstavku besedilo »nalog zaščite, reševanja in pomoči zaradi požara ali druge nesreče« nadomesti z besedilom »operativnih nalog gasilstva«.

36. člen

Besedilo 40. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Intervencijo vodi poveljnik ali drugi poveljujoči gasilske enote (vodja intervencije), na območju katere je požar ali druga nesreča, v skladu z zakonom in pravili gasilske službe. Vodja intervencije je lahko tudi poveljujoči določeni formacijski sestavi, usposobljen za vodenje določenih intervencij. Ukazi in navodila vodje intervencije so zavezujoči za vse gasilce, ki sodelujejo v intervenciji. Posameznik lahko izvršitev ukaza ali navodila odkloni le, če bi s tem storil kaznivo dejanje oziroma če mu je naložena naloga, za katero ni usposobljen niti opremljen in je zato neposredno ogroženo njegovo življenje.

(2) Intervencijo, pri kateri sodeluje več gasilskih enot, vodi vodja intervencije v skladu s prejšnjim odstavkom. Ob prihodu poveljujočega višje kategorizirane enote ali višjega po operativni funkciji mu vodja intervencije preda vodenje, razen če se ne sporazumeta drugače. Vsi poveljujoči gasilskim enotam in drugih reševalnih enot sestavljajo operativno vodstvo intervencije, ki je odgovorno vodji intervencije. Operativni vodje formacijskih sestav so odgovorni za svoje odločitve.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena poveljujoči te enote vodi intervencijo v gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji, ki ima svojo poklicno gasilsko enoto ali prostovoljno industrijsko gasilsko enoto, razen če sporazumno ne preda vodenja poveljujočemu višje kategorizirane enote, ki opravlja javno gasilsko službo na območju gospodarske družbe, zavoda ali druge organizacije.

(4) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena poveljujoči višje kategorizirane enote ali višji po operativni funkciji mora prevzeti vodenje intervencije, če je očitno, da vodja intervencije vodi intervencijo napačno ali v nasprotju s pravili gasilske službe.

(5) Ob velikih požarih in drugih nesrečah vodja intervencije vodi intervencijo v skladu z usmeritvami pristojnega poveljnika za civilno zaščito.«.

37. člen

V 41. členu se v prvem odstavku v 4. točki beseda »požar« nadomesti z besedo »intervencija« in se na koncu 12. točke pika nadomesti s podpičjem ter doda nova, 13. točka, ki se glasi:

»13. odredi fotografiranje in snemanje območja kraja dogodka za vodenje intervencije. Pri tem mora ob začetku uporabe tehničnih sredstev seznaniti navzoče osebe, da se

intervencija snema. Če okoliščine tega ne dopuščajo, jih mora seznaniti takoj, ko je to mogoče.«.

V drugem odstavku se za prvim stavkom doda nov stavek, ki se glasi: »Fotografije in posnetki iz 13. točke prejšnjega odstavka, ki vsebujejo osebne podatke, se brišejo ali anonimizirajo takoj, ko je to mogoče, najpozneje pa v 30 dneh od njihovega nastanka.«.

Za tretjim odstavkom se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Stroške odrejenih ukrepov in zavarovanja odgovornosti za škodo, ki je posledica odrejenih ukrepov iz prvega odstavka tega člena, krije občina oziroma država ob aktiviranju državnega načrta zaščite in reševanja.«.

38. člen

V 43. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Stroške intervencije gasilskih enot, nastalih med intervencijo zunaj območja občine, za katero so ustanovljene, krije občina, ki je pomoč zahtevala, razen če sporazum med občinami ne določa drugače.«.

Dosedanji tretji odstavek, ki postane četrti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Stroške intervencij v skladu z drugim odstavkom tega člena izterja pristojni organ občine.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

39. člen

V 45. členu se v prvem odstavku besedilo »od 300.000 do 3.000.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 1.300 do 13.000 eurov«.

V drugem odstavku se besedilo »od 100.000 do 500.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 500 do 2.500 eurov«.

40. člen

V 46. členu se v prvem odstavku besedilo »200.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »1.300 eurov«.

V drugem odstavku se besedilo »200.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »850 eurov«.

41. člen

V 47. členu se v prvem odstavku besedilo »200.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »850 eurov«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

42. člen

(uskladitev predpisov)

(1) Vlada v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona uskladi podzakonske predpise s tem zakonom, predpiše čas izvoza posameznih kategorij gasilskih enot iz spremenjenega drugega odstavka 8. člena zakona in določi gasilski znak iz sedmega odstavka spremenjenega 36. člena zakona.

(2) Minister v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona predpiše merila in roke ter program iz spremenjenega tretjega odstavka 8. člena zakona in programe iz spremenjenega 31. člena zakona.

(3) Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona določi način aktiviranja iz spremenjenega drugega odstavka 8. člena zakona, uskladi programe iz spremenjenega 31. člena zakona in izdela načrte aktiviranja iz spremenjenega petega odstavka 36. člena zakona.

(4) Občine v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona sprejmejo načrte iz spremenjenega 11. člena zakona in spremenjenega prvega odstavka 36. člena zakona.

43. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV PO ČLENIH

K 1. členu

V drugem odstavku člena so na novo poimenovane dejavnosti, ki jih gasilstvo izvaja kot obvezna lokalna javna služba. Namesto naštevanja nekaterih nalog so vse naloge opredeljene kot operativne naloge gasilstva, kar je skladno z novim pojmovanjem teh nalog v 5. členu Zakona o gasilstvu (v nadaljnjem besedilu: ZGas), ki opredeljuje pojme. Gre za veliko nalog, ki jih gasilstvo opravlja v javnem interesu in se zato izvajajo brezplačno.

K 2. členu

V prvem odstavku zakon sledi novemu pojmovanju nalog gasilstva, ki jih namesto naštevanja posameznih operativnih nalog poimenuje kot operativne naloge gasilstva.

Dodan je nov drugi odstavek, ki daje pravno podlago za izvajanje nalog, ki jih gasilstvo lahko izvaja tudi kot pridobitno dejavnost. Te naloge so opredeljene kot druge naloge gasilstva, ki jih določa 5. člen ZGas. Gre za naloge gasilstva, ki so zelo pomembne za delovanje gasilstva kot celote.

V tretjem odstavku zakon jasno definira, da se druge naloge gasilstva lahko izvajajo le ob izpolnjevanju pogojev, ki so določeni s predpisi. Treba je upoštevati, da so gasilske organizacije, skladno s 17. točko novega 5. člena ZGas, prostovoljna gasilska društva, gasilske zveze in poklicne gasilske enote, organizirane kot javni zavodi ali druge organizacijske oblike, v katerih je mogoče poklicno opravljati gasilsko službo. Gre torej za različne organizacijske oblike, podvržene različnim predpisom (predpisi s področij nevladnih organizacij, organiziranja javnih zavodov itn.), pri tem pa morajo v gasilskih organizacijah med opravljanjem pridobitne dejavnosti upoštevati na primer davčne, računovodske in druge predpise, kar izhaja iz tretjega odstavka novega 3. člena ZGas, katerega namen je opozoriti na vse predpise, ki jih morajo v gasilskih organizacijah upoštevati pri izvajanju drugih nalog gasilstva.

V četrtem odstavku zakon dodatno omejuje izvajanje drugih nalog gasilstva. Določa, da izvajanje teh nalog ne sme v ničemer omejevati izvajanja nalog v javnem interesu, to je operativnih nalog gasilstva, saj je gasilstvo, skladno z definicijo, humanitarna dejavnost.

K 3. členu

Zaradi jasnosti določb celotnega besedila zakona in zaradi pravne varnosti se predlagajo preimenovanje ter sprememba in dopolnitev člena, ki opredeljujejo pomen izrazov.

Nekateri pojmi v zakonu ostajajo nespremenjeni, in sicer »prostovoljni gasilec«, »operativni gasilec«, »sistem obveščanja in aktiviranja gasilcev«, »gasilska zaščitna oprema«, »gasilska reševalna oprema«, »gasilska služba«, »poklicno jedro«, »formacijske sestave«, »gasilska izkaznica« in »čas za prihod gasilskih enot na kraj nesreče«.

Črta se pojem gasilec, saj ni bil ustrezno oblikovan, poleg tega pa razlaga pojma gasilec

ni pomembna za razumevanje nadaljnjih določb zakona.

Pojem »poklicni gasilec« se dopolni z obveznim pogojem o zaključenem predpisanem usposabljanju za poklicne gasilce, kar jasno opredeljuje, da je za doseg pogoja poklicnega gasilca treba izpolnjevati vse opredeljene zahteve. Poklicni gasilec je torej delavec v poklicni gasilski enoti ali poklicnem jedru prostovoljne gasilske enote oziroma delavec, ki opravlja operativne naloge gasilstva v gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji, hkrati pa izpolnjuje pogoj o uspešnem zaključku predpisanega usposabljanja za poklicne gasilce.

Zakon na novo uvaja pojem »gasilski uslužbenec«, ki opredeljuje vse druge zaposlene v gasilski organizaciji, ki ne izpolnjujejo katerega izmed pogojev, predpisanih za poklicnega gasilca, torej niso poklicni gasilci.

V 5. točki se dopolnjuje pojem operativnih nalog gasilstva kot temeljnih nalog, ki jih gasilstvo kot obvezna lokalna javna služba. Poleg že navedenih nalog zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah, prometnih, okoljskih oziroma ekoloških in industrijskih nesrečah se k operativnim nalogam gasilstva šteje tudi opravljanje nalog zaščite in reševanja ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine ter okolja ob naravnih in drugih nesrečah. Ker je zaradi nepredvidljivosti naravnih in drugih nesreč teh nalog več, kot jih lahko zajame splošna definicija, se uvaja dodaten termin drugih splošnih reševalnih nalog, ki obsega preostale naloge, ki po svoji naravi nujno spadajo med operativne naloge gasilstva. Definicija še opredeljuje, da so operativne naloge gasilstva lahko preventivne. Med operativne preventivne naloge gasilstva spadajo naloge iz ZGas, ki niso povezane z ukrepi, namenjenimi gašenju požara, na primer organizacija gasilstva, usposabljanje in vaje za izvajanje operativnih nalog gasilstva (usposabljanja in vaje, ki jih morajo gasilci opraviti na podlagi predpisov s področij varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, gasilstva in varstva pred požarom), vzdrževanje gasilske zaščitne in reševalne opreme za svoje potrebe, na področju varstva pred požarom izvajanje požarne straže ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti naravnega okolja, sodelovanje v postopkih prostorskega načrtovanja in graditve objektov, sodelovanje z lastniki ali uporabniki objektov v povezavi s pripravo požarnih načrtov in drugo.

V 6. točki se opredeli pojem drugih nalog gasilstva, ki se lahko izvajajo kot pridobitna dejavnost, ob izpolnjevanju pogojev in omejitev, ki jih določa zakon. Med druge naloge gasilstva spadajo na primer izvajanje požarne straže, požarnega varovanja in drugih ukrepov varstva pred požarom na podlagi pooblastil pristojnega organa, vzdrževanje gasilnikov, pregledovanje in preizkušanje hidrantnega omrežja, posojanje zaščitne in reševalne opreme in drugo. Med druge preventivne naloge gasilstva se lahko štejejo tudi neobvezne oblike usposabljanj prebivalcev.

Zakon v 7. točki na novo definira pojem »intervencija«, ki jo opredeli kot izvajanje operativnih nalog gasilstva. Zaradi široke definicije operativnih nalog gasilstva, h katerim spadajo tudi nekatere preventivne naloge, je treba v definiciji intervencije jasno razločiti, da intervencija ni izvajanje tistih operativnih nalog, ki jih uvrščamo med preventivne.

Definicija operativnega gasilskega načrta v 8. točki se uskladi z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 83/12), ki namesto načrtov varstva pred požarom določa načrte varstva pred naravnimi in

drugimi nesrečami.

V 9. točki je določeno, da je elaborat javne gasilske službe dokument, s katerim se v občinah, v katerih morajo skladno s predpisi zagotoviti gasilsko enoto VI. ali VII. kategorije, določi končna organiziranost in opremljenost gasilske enote ter organiziranost javne gasilske službe v občini.

Opredelitev gasilskih nepremičnin sledi opredelitvi pojma nepremičnine, kot jo določa Zakon o evidentiranju nepremičnin (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07 – odl. US, 79/12 – odl. US, 61/17 – ZAID, 7/18, 33/19 in 54/21 – ZKN), hkrati pa dodaja pogoj, da gre pri izvajanju določb ZGas le za nepremičnine, ki so namenjene izvajanju javne gasilske službe.

V 15. točki se pojem gasilske enote jasneje opredeli z dodatnim pogojem, da gre za poklicno ali prostovoljno enoto, ki je sestavni del gasilske organizacije, h kateri štejemo prostovoljna gasilska društva, poklicne gasilske enote, organizirane kot javni zavodi, ali druge organizacijske oblike, ki poklicno opravljajo gasilsko službo. Enota izvaja še operativne naloge gasilstva v določenih formacijskih sestavah gasilskih enot in izpolnjuje druge pogoje, ki jih določajo predpisi.

V 18. točki se pri opredelitvi pojma gasilske organizacije jasno navede, da so gasilske organizacije samo tista prostovoljna gasilska društva, gasilske zveze, poklicne gasilske enote, ki so organizirane kot javni zavodi, ali druge organizacijske oblike, v katerih je mogoče poklicno opravljati gasilsko službo.

V 19. točki se definicija poenoti z uporabo pojma operativne naloge gasilstva.

Zakon dodaja novo 22. točko, ki opredeljuje čas intervencije kot čas od prejema poziva za aktiviranje enote do vrnitve v matično enoto ter vzpostavitve enote v pripravljenost, kar je pomembno za razumevanje določb ZGas, ki se nanašajo na intervencijo.

K 4. členu

Sprememba drugega odstavka 6. člena se nanaša na uskladitev besedila zakona z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 83/12), ki namesto načrtov varstva pred požarom določa načrte varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V 2. točki drugega odstavka je v zakonu črtana beseda »alarmiranje«, kar je v skladu s spremembami zakonodaje, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ter je obveznost zagotavljanja sredstev za alarmiranje iz občine prenesla na državo.

V 4. točki je pojem »izobraževanje« v celotnem besedilu ZGas nadomeščeno s terminološko ustrežnejšim pojmom »usposabljanje«, ki obsega tudi praktično usposabljanje (t. i. urjenje). Ukinja se tudi pojem »dopolnilno usposabljanje« in se nadomesti s pojmom »usposabljanje«. V 5. točki se besedilo spremeni v povezavi z uvedbo pojma »gasilska nepremičnina«.

7. točka natančneje in razumljiveje določa, da občina zagotavlja povračilo škode, povzročene tretjim osebam, zaradi opravljanja operativnih nalog gasilstva na

intervencijah.

Sprememba tretjega odstavka pomeni jasnejšo opredelitev nalog občine. Skladno z zakonom določbe občina zagotavlja, da bodo operativne naloge gasilstva opravljale gasilske organizacije, vendar pa občina ne omogoča izvajanja drugih operativnih nalog, saj gre pri drugih nalogah izključno za dejavnost gasilske organizacije.

K 5. členu

V 1. točki prvega odstavka se skladno s predhodnimi popravki črta besedilo »izobraževanje« kadrov v gasilstvu, saj gre terminološko le za usposabljanje, prav tako zakon dodaja, da država izvaja usposabljanja, opredeljena v tem zakonu.

2. točka se spremeni tako, da le navaja, da država na področju gasilstva sofinancira naloge zaščite in reševanja, ki so širšega pomena. Pri tem jih ne našteva, saj so te naloge opredeljene v podzakonskih aktih.

V 4. točki se določno navede, da država omogoča le tiste pogoje za delovanje, ki so namenjeni izvajanju podpornih nalog javne gasilske službe.

V drugem odstavku se s črtanjem naštevanja nalog širšega pomena (nesreče v prometu, nesreče z nevarnimi snovmi, reševanje na vodi in iz nje ter reševanje v avtocestnih predorih) omogoča, da se te določijo in podrobneje uredijo v podzakonskem aktu, vključno z določitvijo gasilskih enot, ki te naloge opravljajo. Gasilske enote, ki jih vlada določi za opravljanje nalog širšega pomena, so opredeljene kot gasilske enote širšega pomena (v nadaljnjem besedilu: GEŠP). Pogodbe za sofinanciranje dejavnosti širšega pomena z imenovanimi enotami sklene Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki mora pred njihovo sklenitvijo obvestiti občinski organ, pristojen za organizacijo javne gasilske službe v občini, na območju katere deluje gasilska enota. Odstavek se na koncu dopolni s podlago za ureditev in določitev časa izvoza posameznih kategorij gasilskih enot. S predvidenim aktom bodo predpisani časi izvozov vseh kategorij gasilskih enot za vse naloge javne gasilske službe, in ne le za naloge GEŠP.

V tretjem odstavku se na začetku na novo opredeli pristojni minister, skladno z vsebino in namenom zakona. Pri besedilnem delu se pristojnost v ničemer ne spreminja, saj je v trenutni ureditvi minister, pristojen za varstvo pred požarom, in minister, pristojen za gasilstvo, minister za obrambo.

V tem odstavku se spremeni tudi del besedila, ki je predvideval, da minister predpiše program ugotavljanja psihofizičnih sposobnosti in program za opravljanje preizkusa znanja operativnih gasilcev, časovne roke za periodično ugotavljanje psihofizičnih sposobnosti ter preizkus znanja operativnih gasilcev, in sicer je zdaj jasneje navedeno, da minister, pristojen za gasilstvo, predpiše merila in roke za periodično ugotavljanje psihofizičnih sposobnosti in programe za opravljanje preizkusa znanja operativnih gasilcev ter strokovne izpite.

K 6. členu

Zaradi uskladitve besedila z veljavnimi predpisi, ki urejajo varstvo pred požarom, se

načrti varstva pred požarom občine nadomestijo z operativnim gasilskim načrtom.

K 7. členu

Zakon dopolnjuje določbe, ki urejajo opravljanje gasilstva kot obvezne javne službe.

S spremembo prvega odstavka se jasno določi, da se člen nanaša na tiste poklicne gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo skladno s tem zakonom in aktom o ustanovitvi. Hkrati pa sprememba predstavlja zakonsko podlago za interesno združevanje poklicnih gasilskih enot, saj določa, da se poklicne gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom in aktom o ustanovitvi prek svoje gasilske organizacije, povezujejo v Združenje slovenskih poklicnih gasilcev.

V tretjem odstavku se sprememba nanaša na del besedila, ki trenutno določa, da se obseg in način opravljanja javne gasilske službe določita tudi s časi, določenimi za izvoz gasilskih enot. Zakon to besedilo pravilneje nadomesti s časi, določenimi za izvoz gasilskih enot na intervencijo, kar izhaja tudi iz Meril za organiziranje in opremljanje gasilskih enot, ki so priloga Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16).

K 8. členu

Zaradi jasnosti se besedilo 11.b člena nanaša na požarno varovanje v celoti in se ne omejuje na objekte, drugo premoženje in javne prireditve. Iz besedila prvega odstavka 11.b člena se črta besedna zveza »tisti gasilci«, saj je namen določbe jasno navesti, da gre za gasilsko enoto, ki izvaja javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom na območju te občine. Izjema je predvidena le, kadar to določa zakon ali gasilski načrt občine. Prav tako se jasneje določi oseba, ki jo bremenijo stroški izvajanja gasilskih operativnih nalog, ki jih določa ta člen, in sicer se zaradi jasnosti navede, da nastali stroški bremenijo naročnika ne glede na lastniško razmerje. Pojem »naročnik« vključuje predvsem lastnike, najemnike in upravljavce objektov, izvajalce vročih del, organizatorje javnih shodov in prireditev ter druge, ki morajo v različnih primerih poskrbeti za organizacijo požarne straže in požarnega varovanja objektov, drugega premoženja ter javnih prireditev.

Členu je dodan drugi odstavek, v katerem se predvideva, da v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki imajo organizirano svojo operativno gasilsko enoto, v skladu s tem zakonom, lahko ta izvaja tudi požarno stražo na svojem območju. Tako se omogoči, da požarno stražo v gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji izvajajo gasilci lastne gasilske operativne enote, če jo imajo organizirano.

K 9. členu

Sprememba se nanaša na tretji odstavek tega člena, njen namen pa je jasneje opredeliti gasilskega poveljnika in gasilsko poveljstvo občine. Jasno se določi, da gasilski poveljnik in gasilsko poveljstvo občine izvajata javno gasilsko službo v skladu z merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot, elaboratom javne gasilske službe in operativnim gasilskim načrtom, s pogodbo o opravljanju lokalne javne gasilske službe ter načrti zaščite in reševanja.

K 10. členu

Zakon določa novo poimenovanje člena, ki namesto gasilskih domov in orodišč govori o gasilskih nepremičninah.

Doda se možnost lastništva več občin hkrati, saj se je v praksi izkazalo, da nekatera gasilska in reševalna oprema ter gasilske nepremičnine niso v lasti le ene občine. Skladno s tem se dopolni ves odstavek.

V tretjem odstavku se namesto »gasilska organizacija« navede ustrežnejši termin »gasilska enota«.

Doda se nov peti odstavek, ki določa, da uporaba reševalne opreme in gasilskih vozil ni dovoljena pri preprečevanju demonstracij, stavk in podobnih dogodkov, v katerih skupine državljanov izražajo protest zaradi aktualnih političnih, socialnih ali drugih splošnih družbenih vprašanj. Tako se tudi v zakonu opredeli, kar že določa 30. točka Pravil gasilske službe (Uradni list RS, št. 52/10), da je v nasprotju s temeljnimi načeli gasilstva in častjo gasilcev pojavljanje gasilcev v uniformi ali v splošnem njihova udeležba ter uporaba gasilske zaščitne in reševalne opreme na demonstracijah, zborih in drugih dejavnostih, s katerimi se izraža nestrpnost ali sovražstvo do katere koli skupine ljudi oziroma spodbujanje kakršnih koli dejavnosti in pojavov, ki temeljijo na nestrpnosti, razlikovanju glede na narodnost, raso in druge osebne okoliščine. V nasprotju s temeljnimi načeli gasilstva sta tudi nastopanje gasilcev in uporaba gasilske zaščitne ter reševalne opreme pri preprečevanju demonstracij, stavk in podobnih pojavov, v katerih skupine državljanov izražajo protest zaradi aktualnih političnih, socialnih ali drugih splošnih družbenih vprašanj, kar pa ne velja za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči pri odpravljanju posledic takih dogodkov, kadar ti ogrozijo varnost državljanov ali premoženja.

Prav tako se z navedeno dikcijo rešujejo morebitne situacije, v katerih bi pristojni organi od gasilcev zahtevali pomoč pri opravljanju svojih nalog (na primer pri oskrbi posebnega policijskega vozila z vodo, uporabi gasilskih monitorjev ipd.).

K 11. členu

V prvem odstavku se poenoti poimenovanje operativnih nalog gasilstva, hkrati pa se dodaja pogoj, da gre za poklicno gasilsko enoto, ki opravlja javno gasilsko službo. Doda se določba, da poklicna gasilska enota opravlja operativne naloge na območju občin, za katere je ustanovljena na podlagi sklepa oziroma pogodb o soustanoviteljstvu, lahko pa tudi na območju občin, s katerimi ima sklenjeno pogodbo za pomoč v obliki dodanega števila gasilcev, vozil, kot so večja vozila, cistern, dvigal, avtolestev itn., ter za pomoč z zahtevnejšo tehniko.

V drugem odstavku se s predlaganim črtanjem besedila doseže jasnejša določba, ki ne poimenuje organizacijskih oblik organiziranja poklicnih gasilskih enot.

K 12. členu

Zakon predvideva drugačno ureditev kandidata za gasilca, predvsem v nomotehničnem smislu, saj se predvideva ločitev členov, ki opredeljuje kandidata za gasilca in poklicnega gasilca. Nov, 12.a, člen ureja pogoje, ki jih mora izpolnjevati kandidat za

poklicnega gasilca.

Poleg splošnih pogojev, ki jih mora oseba izpolnjevati za veljavno sklenitev delovnega razmerja, mora kandidat za gasilca izpolnjevati dodatne pogoje. Prvi je povezan z ravnijo izobrazbe, pri čemer se jasno opredeli, da gre za srednjo ali srednjo strokovno izobrazbo. Pri tem je mišljena izobrazba, ki skladno s slovenskim ogrodjem kvalifikacij (v nadaljnjem besedilu: SOK), ki predstavlja enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji za razvrščanje kvalifikacij v ravni glede na učne izide, pomeni najmanj SOK ravni 5. Zakon namreč trenutno določa, da mora imeti kandidat za gasilca, ki poklicno opravlja naloge gasilstva, srednjo tehnično ali srednjo strokovno izobrazbo, kar izključuje tiste, ki so končali na primer gimnazijo. Poleg ustrezne ravni izobrazbe sta nujna dodatna pogoja še nekaznovanost in uspešno zaključen predpisan preizkus psihofizičnih sposobnosti.

Zakon v drugem odstavku predvideva, da mora kandidat za poklicnega gasilca v 24 mesecih uspešno končati usposabljanje v gasilski šoli po programu za poklicne gasilce, kar je pogoj za pridobitev poklica gasilec. Tako se lahko zaposli na ustreznem delovnem mestu.

Tretji odstavek določa posledice ob morebitnem neuspešnem zaključku gasilske šole.

K 13. členu

Zakon na novo opredeljuje poklicnega gasilca in jasno določa, katere pogoje mora oseba izpolnjevati, da lahko postane poklicni gasilec.

V nadaljevanju opredeljuje dodatne pogoje, ki jih mora poklicni gasilec izpolnjevati, da lahko kot operativni vodja vodi operativno delo v poklicni gasilski enoti. Poleg osnovnega pogoja, zahtevanega za poklicnega gasilca (uspešno zaključeno usposabljanje v gasilski šoli), je za opravljanje dela operativnega vodje treba izpolnjevati dodaten pogoj dosežene stopnje izobrazbe, delovne dobe oziroma delovnih izkušenj pri opravljanju operativnih nalog v poklicnem gasilstvu. Prav tako je treba opraviti predpisano usposabljanje in strokovni izpit za operativnega vodjo. Zakon postavlja tudi časovno omejitev za uspešno opravljen strokovni izpit za operativnega vodjo, in sicer ga mora poklicni gasilec opraviti v dveh letih od prevzema nalog operativnega vodje.

V tretjem odstavku so določeni pogoji za opravljanje nalog poveljnika, ki vodi operativno delo v poklicni gasilski enoti. Poleg osnovnega pogoja za poklicnega gasilca so določeni tudi pogoji zahtevane stopnje izobrazbe, katere višina je odvisna od kategorije poklicne gasilske enote, delovne dobe oziroma delovnih izkušenj pri vodenju, ter opravljeno predpisano usposabljanje in predpisan strokovni izpit za poveljnika. Zakon postavlja tudi časovno omejitev za uspešno opravljen strokovni izpit za poveljnika, in sicer ga mora poklicni gasilec opraviti v dveh letih od prevzema nalog poveljnika.

V četrtem odstavku so določeni pogoji za priznavanje poklicne kvalifikacije državljanom Evropske unije, Švicarske konfederacije ali državljanom drugih držav, s katerimi je sklenjen ustrezen mednarodni sporazum.

K 14. členu

Nov, 13.a, člen določa in opredeljuje naloge poveljnika poklicne gasilske enote. V prvem odstavku v splošnem opredeli naloge poveljnika poklicne gasilske enote in jasno določi,

da je poveljnik poklicne gasilske enote poklicni gasilec, torej mora izpolnjevati vse pogoje, ki jih zakon predvideva za opravljanje nalog poklicnega gasilca.

V drugem odstavku s primeri navede konkretne naloge poveljnika poklicne gasilske enote.

V tretjem odstavku določa, da je poveljnik poklicne gasilske enote tudi član pristojnega občinskega štaba Civilne zaščite. Poveljnik poklicne gasilske enote je navadno tudi gasilski poveljnik občine. Ne glede na to je kot poveljnik osrednje poklicne gasilske enote eden izmed pomembnejših članov štaba Civilne zaščite občine.

V četrtem odstavku zakon usmerja na delovnopravne akte, s katerimi se natančneje uredijo in določijo način izbire, naloge in pristojnosti poveljnikov poklicnih gasilskih enot.

K 15. členu

V zakonu se v prvem odstavku črta opravljanje predpisanega preizkusa znanja kot dolžnost poklicnega gasilca, saj za nadaljevanje dela poklicnega gasilca tak preizkus ni nujen. Poklicni gasilci pa morajo razvijati in izpopolnjevati svoje znanje s predpisanimi usposabljanji.

V drugem in tretjem odstavku je črtan veznik »in«, dodan pa je »ali«, s čimer so nedvoumno izražene zahteve, da morata biti za nemoteno nadaljevanje dela poklicnega gasilca na ustreznem delovnem mestu uspešno opravljena tako preizkus psihofizičnih sposobnosti kot zdravniški pregled.

V tretjem odstavku zakon poleg delodajalca po novem tudi ustanovitelju določa dolžnost preveriti, ali je poklicnega gasilca, za katerega je bilo ugotovljeno, da ni sposoben opravljati svojega dela, mogoče zaposliti pod spremenjenimi okoliščinami. Namen te določbe je, da ustanovitelj (na primer občina v primeru javnega gasilskega zavoda) poleg delodajalca preveri, ali lahko zaposli poklicnega gasilca (ker ima na primer več ustreznih delovnih mest), ki zaradi opredeljenih okoliščin ne more opravljati operativnega dela. Tako se tudi ustanovitelj zaveže, da preveri možnost morebitne zaposlitve. Od delodajalca ali ustanovitelja pa se ne pričakuje, da bo to osebo zaposlil.

K 16. členu

V petem odstavku se v peti alineji drugače opredeli konec situacije, ki predstavlja podlago za odreditev dela prek polnega delovnega časa, dežurstva in pripravljenosti na domu. Jasneje se opredeli, da se ob pojavu naravne ali druge nesreče kot konec take situacije šteje zaključek izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči. Naloge zaščite, reševanja in pomoči opredeli zakonodaja s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. V istem členu se doda nova, šesta, alineja, ki določa, da gre za posebne pogoje dela tudi takrat, ko je začasno, zaradi razmer, kot so na primer epidemiološke (nalezljive bolezni), v enoti odsotnih več kot tretjina zaposlenih operativnih poklicnih gasilcev (upoštevajo se samo zasedena delovna mesta, in ne vsa sistemizirana delovna mesta). Tako je podana podlaga za odreditev dela prek polnega delovnega časa, dežurstva in pripravljenosti na domu tudi ob nastanku te okoliščine. Pri tem je treba poudariti, da se taka rešitev uporablja le izjemoma in začasno – za kratek čas ter ob spoštovanju delovnopravne zakonodaje.

V osmem odstavku se skladno z novo opredelitvijo namesto naštevanja različnih okoliščin navede pojem operativnih nalog gasilstva.

K 17. členu

V prvem odstavku je predlagana sprememba le besedne narave, v drugem odstavku pa se jasneje in skladno z razlago pojmov v 5. členu opredeli pogoj, ki mora biti izpolnjen, da se stavka lahko nadaljuje.

K 18. členu

Zakon s spremembo naslova člena in nadaljnjim dopolnjenim pojmovanjem prostovoljnega gasilca kot prostovoljnega operativnega gasilca jasno nakazuje, da se določbe tega člena nanašajo le na prostovoljnega gasilca, ki opravlja operativne naloge v gasilstvu.

V 2. točki prvega odstavka se izpusti predpisan preizkus znanja, saj predpisano raven znanja prostovoljni operativni gasilci pridobijo z izpitom za operativnega gasilca.

Četrta točka prvega odstavka starostno omejitvev za prostovoljnega operativnega gasilca zvišuje na 65 let in enotno ureja starost za ženske ter moške.

K 19. členu

Zakon predvideva nov, 19.a, člen, ki ureja status gasilca pripravnika.

Določita se minimalna starost in predpisano usposabljanje, ki ga mora oseba uspešno končati, da lahko postane gasilec pripravnik.

Zakon v 19.b členu predvideva ureditev pojma gasilec veteran in v prvem odstavku določa pogoje, ki jih mora oseba izpolnjevati, da lahko to postane: biti mora član prostovoljnega gasilskega društva in doseči starostno mejo 65 let, ki jo določa ta zakon, in je v skladu s predlaganimi spremembami poenotena za ženske ter moške.

V drugem odstavku so opredeljene naloge, ki jih gasilec veteran lahko izvaja, in kumulativni pogoj, ki mora biti izpolnjen pred izvajanjem teh nalog. Zdravstvena usposobljenost se preverja skladno s Pravilnikom o ugotavljanju zdravstvene sposobnosti operativnih gasilcev (Uradni list RS, št. 19/18).

K 20. členu

Zakon v tem členu predvidi, da se lahko prostovoljno gasilsko društvo ustanovi na podlagi ocen ogroženosti (požarne in drugih ogroženosti), ki jih pristojni organi izdelajo za to območje.

V drugi točki se poenoti pojmovanje operativnih nalog gasilstva.

K 21. členu

S predlagano spremembo 21. člena se jasneje opredeljuje, da gre za prostovoljno gasilsko enoto, ki je operativna, kar izhaja že iz novega naslova člena.

Skladno z dopolnitvami zakonskih določb, ki urejajo evidence, se zaradi preglednosti

črta besedilo tretjega odstavka, saj zakon predvideva ureditev varstva podatkov, tudi osebnih, na enem mestu, in sicer v členih od 22.a do 22.č.

K 22. členu

Zakon predvideva novo poimenovanje člena in določa njegovo spremembo tako, da v prvem odstavku opredeli upravljavca osebnih podatkov, to je ministrstvo, pristojno za gasilstvo. Hkrati predstavlja zakonsko podlago za zbiranje podatkov, h katerim spadajo tudi osebni podatki in vodenje evidenc o usposabljanju ter strokovnih izpitih poklicnih gasilcev.

V drugem odstavku so navedeni podatki, ki jih pristojno ministrstvo lahko zbira.

K 23. členu

Členi od 22.a do 22.č urejajo evidence gasilcev.

22.a člen

Zakon v tem členu določa, da Gasilska zveza Slovenije, gasilske zveze in prostovoljna gasilska društva vodijo evidenco o prostovoljnih gasilskih enotah in zaradi boljšega razvida zbirajo podatke, h katerim spadajo tudi osebni podatki, ki so opredeljeni v nadaljevanju odstavka. Podatki, ki se zbirajo, so sistematično urejeni v 17. točki.

Drugi odstavek 22.a člena določa, da se pri podatku o stopnji izobrazbe pripne kopija spričevala oziroma diplome v elektronski obliki, ki potrjuje stopnjo izobrazbe. Podatek o stopnji izobrazbe je nujen za pristop do določenih temeljnih usposabljanj in usposabljanj za specialnosti. Določa tudi, da se podatku o datumu zdravstvenega pregleda pripne kopija zdravniškega spričevala v elektronski obliki.

Tretji odstavek določa, da se o podpornih in častnih članih in članih, mlajših od 18 let, vodi manjši obseg podatkov, saj nekateri podatki za njihovo delovanje v prostovoljni gasilski organizaciji niso nujni.

22.b člen

Zakon v 22.b členu navaja, da v Združenju slovenskih poklicnih gasilcev vodijo evidenco o poklicnih gasilskih enotah in zaposlenih poklicnih gasilcih ter za namen evidence zbirajo podatke, med katerimi so tudi osebni podatki, ki so opredeljeni v nadaljevanju odstavka.

Drugi odstavek tega člena določa, da se k podatku o stopnji izobrazbe pripne kopija spričevala oziroma diplome v elektronski obliki, ki potrjuje stopnjo izobrazbe. Določa tudi, da se podatku o datumu zdravstvenega pregleda pripne kopija zdravniškega spričevala v elektronski obliki.

Tretji odstavek določa, da se o podpornih in častnih članih ter veteranih vodi manjši obseg podatkov.

22.c člen

Zakon v tem členu določa način pridobivanja in rok hrambe podatkov. Določa, da se

podatki pridobivajo neposredno od osebe, na katero se nanašajo, hranijo in uporabljajo pa se toliko časa, kot je to nujno za dosego namena, za katerega so bili zbrani.

22.č člen

Zakon v tem členu določa upravičence, ki smejo obdelovati osebne podatke, in namen zbiranja podatkov.

K 24. členu

V prvem odstavku se skladno s spremembo predpisov o varstvu pred požarom črta besedilo »ter načrtom varstva pred požarom«.

Kategorije gasilskih enot in možnost ustanovitve poklicnega jedra v enotah določene kategorije urejajo Merila za organiziranje in opremljanje gasilskih enot, ki so priloga Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16). Načrte varstva pred požarom so nadomestili operativni gasilski načrti občine, ki na oblikovanje poklicnih jeder ne vplivajo.

Dopolnitev drugega odstavka sledi spremembi Zakona o dopolnitvi Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 23/19), ki določa dodatek za stalnost poklicnih gasilcev.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se omogoči smiselna uporaba določbe prvega odstavka 14.a člena ZGas tudi za poklicne operativne gasilce v poklicnem jedru, če se tako dogovorita vodstvo gasilskega društva s poklicnim jedrom in občinski organ, pristojen za organiziranje javne gasilske službe. S to določbo se daje prostovoljnemu gasilskemu društvu kot delodajalcu in občini kot glavnemu financerju možnost, da poklicnim gasilcem, zaposlenim v poklicnem jedru, zagotavlja primerljive posebne pogoje dela, kot jih imajo gasilci, ki so zaposleni v javnih gasilskih zavodih. Poklicni gasilci v obeh organizacijskih oblikah izvajajo enake operativne naloge, zato je smiselno, da se njihovi posebni pogoji dela čim bolj poenotijo. S predlagano spremembo se zagotavlja pravna podlaga, ki daje možnost smiselne uporabe določb KPJS (poleg predpisov, ki urejajo delovna razmerja in plače javnih uslužbencev, so to kolektivne pogodbe dejavnosti, če z ZGas ali zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami neko vprašanje ni urejeno drugače) tudi za poklicne gasilce v poklicnih jedrih prostovoljnih gasilskih društev. Taka sprememba pomeni sistemsko rešitev, ki omogoča smiselno uporabo tudi 14.a člena (posebni pogoji dela). Tako se dopušča možnost, da se posamezna vprašanja, povezana z delovnimi razmerji in plačami poklicnih gasilcev v poklicnih jedrih prostovoljnih gasilskih društev, uredijo drugače ter ugodneje za poklicne gasilce v poklicnih jedrih prostovoljnih gasilskih društev.

K 25. členu

Zakon v 24. členu črta besedo »urjenje«, besedo »kondicijsko« pa nadomesti z besedo »psihofizično«, ki se uporablja tudi v drugih določbah zakona in je hkrati splošno uporabljen pojem.

K 26. členu

Zakon se v 26. členu spremeni tako, da se prvi odstavek uskladi z zakonsko ureditvijo poškodbe pri delu in poklicne bolezni, kot jo določa Zakon o zdravstvenem varstvu in

zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 71/08 – skl. US, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/11 – ZUPJS-A, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 63/13 – ZIUPTDSV, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZIUPTDSV-A, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 90/15 – ZIJZ-1, 90/15 – ZIUPTD, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 75/17 – ZIUPTD-A, 36/19, 49/20 – ZIUZEOP, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOP DVE, 189/20 – ZFRO, 15/21 – ZDUOP, 51/21, 112/21 – ZNUPZ, v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ). ZZVZZ v 8. točki 18. člena določa, da so za poškodbo pri delu zavarovane osebe, ki kot člani operativnih sestav prostovoljnih gasilskih organizacij opravljajo naloge pri gašenju požarov, zaščiti in reševanju pri drugih nesrečah, pri usposabljanju, zavarovanju na požarno nevarnih mestih in pri javnih prireditvah, naloge pri javnih nastopih in demonstracijah s prikazovanjem demonstrativnih vaj ter pri poučevanju ljudi o požarni varnosti. Te osebe pa na podlagi ZZVZZ niso zavarovane tudi za primer poklicne bolezni. Na podlagi definicije poklicne bolezni, ki jo opredeljuje 68. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 189/20 – ZFRO, 51/21, 121/21 in 162/21), so poklicne bolezni tiste, ki so povzročene z daljšim neposrednim vplivom delovnega procesa in delovnih pogojev na nekem delovnem mestu ali na delu, ki spada v neposredni okvir dejavnosti, na podlagi katere je oboleli zavarovan. V drugem odstavku tega člena ZPIZ določa poklicne bolezni in dela, pri katerih se pojavljajo te bolezni, pogoje, ob katerih se neka bolezen šteje za poklicno, in postopek ugotavljanja, potrjevanja ter prijavljanja poklicnih bolezni, ki ga določi minister, pristojen za zdravje.

Dosedanji drugi odstavek 26. člena zakona je bil zapisan nejasno, saj prostovoljni gasilec, ki ni zaposlen, ne more biti zadržan od dela in upravičen do nadomestila plače zaradi poškodbe pri delu po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Zato je bilo sklicevanje v drugem odstavku 26. člena na prvi odstavek tega člena neustrezno. Uredba o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99, 113/07, 13/11 in 20/13, v nadaljnjem besedilu: uredba), ki ureja nadomestila plače oziroma izgubljenega zaslužka, pogoje za izplačilo in povračila stroškov pripadnikom Civilne zaščite za čas odsotnosti z dela med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči v Republiki Sloveniji in tujini, na podlagi poziva pristojnega organa, v drugem odstavku 1. člena določa, da imajo po tej uredbi pravico do nadomestila plače oziroma izgubljenega zaslužka in povračila stroškov tudi državljani, ki prostovoljno in nepoklicno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči v operativnih sestavah nevladnih organizacij v skladu s predpisi.

Iz uredbe sledi, da pripadniku Civilne zaščite, ki prejema denarno nadomestilo za primer brezposelnosti, pripada denarno nadomestilo tudi med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči. Pripadniku Civilne zaščite, ki prejema denarno nadomestilo za primer brezposelnosti, se skladno s 3. alinejo prvega odstavka 11. člena izplača razlika med nadomestilom in višino povprečne plače v Republiki Sloveniji. Izplača se mu nadomestilo, zmanjšano za davke in prispevke, tako da izplačevalec obračuna in izplača davke in prispevke, ki so bili upoštevani pri vložitvi zahteve za povračilo izplačanega nadomestila. Oseba, ki prejema nadomestilo v času brezposelnosti, izpolni zahtevek za nadomestilo izgubljenega zaslužka za čas opravljanja nalog zaščite, reševanja in

pomoči na obrazcu R-5, ki je priloga uredbe.

Pripadniku Civilne zaščite, ki nima dohodka, se odmeri denarno nadomestilo od povprečne plače v Republiki Sloveniji, določene za čas, v katerem opravlja naloge zaščite, reševanja in pomoči. Dnevni znesek denarnega nadomestila se izračuna tako, da se znesek povprečne plače v Republiki Sloveniji deli s številom delovnih dni v mesecu, v katerem je pripadnik Civilne zaščite opravljal naloge, na katere je bil vpoklican. Denarno nadomestilo se mu izplača na podlagi njegove pisne izjave. Izplača se mu nadomestilo, zmanjšano za davke in prispevke. Oseba, ki nima dohodkov, izpolni zahtevek za nadomestilo izgubljenega zaslužka za čas opravljanja nalog zaščite, reševanja in pomoči, in sicer na obrazcu R-4, ki je priloga uredbe.

Uredba v 4. členu določa, da pripadniku Civilne zaščite, ki med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči prejme:

- nadomestilo plače,
- nadomestilo izgubljenega zaslužka,
- pokojnino ali
- denarno nadomestilo za primer brezposelnosti

v nižjem znesku od zneska denarnega nadomestila, ki se odmeri pripadniku Civilne zaščite, ki nima dohodka, pripada razlika do tega zneska v breme organa, ki je pripadnika vpoklical.

Pri izplačevanju nadomestil je treba upoštevati tudi določbe 12. člena uredbe. Tretji odstavek tega člena določa, da nadomestilo plače izplača delodajalec v breme Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje ali občine, odvisno od tega, kam je pripadnik Civilne zaščite razporejen. Če je državljani razporejen v Civilno zaščito pri delodajalcu, stroški nadomestila plače bremenijo delodajalca.

Zakon se v tretjem odstavku 26. člena dopolni z določbo, da čas in kraj nastanka poškodbe poleg vodje intervencije lahko ugotovi tudi vodja usposabljanja, na katerem se je gasilec poškodoval, in poškodbo prijavi pristojnemu organu.

Četrty odstavek daje občinam možnost, da lahko za prostovoljne gasilce zagotovijo dodatne oblike zavarovanj, ki lahko izboljšajo njihov status in jih ne financira država v okviru standardiziranih gasilskih zavarovanj. Pri tem je treba upoštevati, da zakon občinam le daje možnost, da prostovoljne gasilce zavarujejo za katerega izmed namenov, ki ga zakon sicer ne opredeljuje (t. i. nadstandard), ni pa mogoče te določbe razumeti, kot da občina zagotavlja dopolnilno zavarovanje, kot ga določa Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21 in 159/21).

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se zakon uskladi s terminologijo, ki jo določajo predpisi o zdravstvenem zavarovanju, terminologija glede operativnih nalog gasilstva pa se poenoti. V nadaljevanju tega odstavka se v povezavi z Zakonom o finančni razbremenitvi občin (Uradni list RS, št. 189/20; v nadaljnjem besedilu: ZFRO) in posledično tudi z dopolnitvijo 27. člena tega zakona dodatno

pojasnjuje, da mora gasilska organizacija še vedno sama poskrbeti za zavarovanje operativnih članov svoje gasilske enote za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo, nastale pri izvajanju operativnih nalog gasilstva. Pri tem bo morala gasilska organizacija preveriti, ali je prostovoljni operativni gasilec že deloma ali v celoti zavarovan za navedene primere v okviru standardiziranega gasilskega zavarovanja, katerega strošek krije država, in ga zavarovati le za druge zgoraj navedene zavarovalne primere, katerih stroške krije občina.

K 27. členu

S predlagano dopolnitvijo 27. člena zakona se jasneje določi, v katerih primerih nadomestila iz 26. člena zakona krije občina in kdaj sredstva za stroške, ki so nastali na podlagi predpisov o zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju, krije Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Obveznost plačila določenega dela stroškov, kot to določa ZFRO, se iz obveznosti občin prenese na državo. Skladno z ZFRO država na področju gasilstva zagotavlja sredstva za standardizirana gasilska zavarovanja pripadnikov gasilske organizacije ter del sredstev za standardizirana gasilska zavarovanja vozil, opreme in objektov, ki jih uporabljajo gasilske organizacije med izvajanja svojih nalog. Skladno s tretjim odstavkom 8. člena ZGas (tretji odstavek 29. člena ZFRO) zato minister sprejme pravilnik o standardiziranih gasilskih zavarovanjih, ki določa vrsto, vsebino, obseg in način izvedbe sklenitve standardiziranih zavarovanj.

K 28. členu

Dopolnitev 28. člena prinaša pomembno novost pri organiziranju operativnih gasilskih enot v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki morajo v skladu s tem zakonom organizirati operativno gasilsko enoto.

Do zdaj je morala vsaka gospodarska družba organizirati svojo gasilsko enoto, kar seveda pomeni precej visok finančni strošek tako za organiziranje kot za delovanje enote. S predlaganim novim tretjim odstavkom se dopušča možnost, da se na posameznih zaokroženih industrijskih kompleksih (strnjena območja, na katerih se izvaja dejavnost, ki zahteva organizacijo operativnih gasilskih enot, kot je na primer območje Luke Koper itn.) organizira tudi skupna gasilska enota za več gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij, ki opravljajo svojo dejavnost na tem območju. Take enote bodo praviloma višje kategorije, kot bi jih sicer morale organizirati posamezne navedene organizacije na tem območju, kar prispeva k večjemu številu gasilcev in opreme. Ta sprememba omogoča racionalizacijo in učinkovitejšo organizacijo industrijskega gasilstva na strnjenih območjih.

Pomembno je tudi dejstvo, da bodo take enote zaradi večjega števila gasilcev in opreme bistveno bolj operativno pripravljene ob pojavu požara in druge nesreče, kar je ob intervencijah pomembno, saj so hitro in učinkovito pogašeni požari za nadaljnje delovanje, marsikdaj tudi za obstoj posamezne gospodarske družbe, zelo pomembni.

Z novim, šestim, odstavkom se jasno določi, da je operativni gasilec gasilske enote v gospodarski družbi lahko samo oseba, zaposlena v gospodarski družbi, ki izpolnjuje pogoje za poklicnega gasilca ali prostovoljnega operativnega gasilca. Pogoji so določeni s tem zakonom. Namen določbe je zagotoviti ustrezno, strokovno in korektno izvajanje

nalog varstva pred požarom in nalog zaščite, reševanja in pomoči ob požarih ter drugih nesrečah v gospodarskih družbah s stopnjo požarne ogroženosti 3 ali več, saj se v praksi lahko zgodi, da gasilce v teh družbah zagotavljajo zaposlitvene agencije ali varnostne službe oziroma so gasilci, ki so zaposleni v javnih gasilskih zavodih, zaposleni na podlagi začasnih pogodb.

Dopolnitev sedmega odstavka sledi spremembi Zakona o dopolnitvi Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 23/19), ki določa dodatek za stalnost poklicnih gasilcev.

K 29. členu

V skladu z razlikovanjem pomena pojmov izobraževanje in usposabljanje se iz naslova IV. poglavja črta beseda izobraževanje. Gasilske organizacije izvajajo kratkotrajne oblike pridobivanja znanja, veščin in kompetenc gasilcev. Te oblike uvrščamo k usposabljanju.

K 30. členu

Zakon v prvem odstavku 30. člena v povezavi s poenotenjem pojmov in v povezavi z naslovom zakona ustrezno uporabi pojem »ministrstvo«, pri čemer se navezuje na ministrstvo, pristojno za gasilstvo. Ta člen določa, da Gasilska šola izvaja predpisana usposabljanja za poklicne in prostovoljne gasilce. Usposabljanja, ki jih ta šola izvaja za prostovoljne gasilce, se določijo s programi za temeljno in dopolnilno usposabljanje prostovoljnih gasilcev, ki jih uskladi Uprava RS za zaščito in reševanje ter Gasilska zveza Slovenije.

Drugi odstavek določa, da Gasilska šola pripravlja strokovna gradiva in smernice ter sodeluje v strokovnih organih in delovnih telesih s področja gasilstva. Sodeluje pri pripravi in izvedbi vaj in se ob večjih nesrečah vključuje v procese odločanja in izvaja naloge zaščite in reševanja. Gasilska šola lahko izvaja operativne naloge s področja gasilstva. Vse to je bilo treba določiti, ker Gasilska šola nima statusa gasilske organizacije, glede na opremljenost in usposobljenost pa se ob velikih nesrečah lahko vključi v izvajanje operativnih nalog.

Tretji odstavek je spremenjen v delu, v katerem se v sestavo Programskega sveta imenujejo tudi predstavniki Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki je odgovorna za delovanje Gasilske šole.

Četrti odstavek se s spremembo zakona ne spreminja.

S petim odstavkom se ureja usposabljanje prostovoljnih gasilcev, ki jih izvaja Gasilska zveza Slovenije. Usposabljanje prostovoljnih gasilcev do zdaj v glavnem zakonu ni bilo celostno urejeno, zato je najpomembnejše, da se v Gasilski zvezi Slovenije tudi zakonsko uredi pristojnost usposabljanja prostovoljnih gasilcev.

K 31. členu

Ta člen ureja programe usposabljanja, ki nadomeščajo prejšnje izobraževalne programe.

Prvi odstavek določa, da Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije uskladi programe za temeljno in dopolnilno

usposabljanje prostovoljnih gasilcev ter programe za izpite prostovoljnih gasilcev.

Drugi odstavek določa, da Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju z Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev uskladi programe za usposabljanje poklicnih gasilcev in programe za strokovne izpite poklicnih gasilcev.

Tretji odstavek je pravna podlaga za sprejem programov, ki jih določa ta člen.

K 32. členu

S spremembo tega člena se širijo strokovno-tehnične naloge poveljnika Gasilske zveze Slovenije, saj zdaj 1. točka 35. člena določa, da poveljnik Gasilske zveze Slovenije sodeluje pri vodenju večjih intervencij, in ne le pri vodenju intervencije v večjih požarih.

K 33. členu

Zakon v 11.a členu predvideva zakonsko podlago za interesno združevanje poklicnih gasilskih enot, saj določa, da se poklicne gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom in aktom o ustanovitvi, prek svojih gasilskih organizacij povezujejo v Združenje slovenskih poklicnih gasilcev. V členu se določa, da je Združenje slovenskih poklicnih gasilcev najvišja oblika povezovanja poklicnih gasilskih enot, saj se tako zagotovi čim bolj enotno in usklajeno zastopanje interesov javnih gasilskih zavodov v odnosu do države ter drugih organizacij. Člen določa statusno obliko Združenja slovenskih poklicnih gasilcev in opredeljuje, da se v združenju poleg ustanovitvenih nalog opravljajo tudi druge naloge, za katere združenje pooblasti minister, pristojen za gasilstvo. Tako sta primerljivo urejena interesno združenje prostovoljnih in poklicnih gasilcev.

K 34. členu

Ta člen podrobneje in enotneje ureja način obveščanja ter aktiviranja operativnih gasilskih enot v lokalnih skupnostih, hkrati pa tudi gasilskih enot širšega pomena, ki navadno izvajajo svojo dejavnost v več lokalnih skupnostih. Posamezne operativne gasilske enote se v lokalnih skupnostih aktivirajo na podlagi operativnih gasilskih načrtov občine, katerih sestavni del so tudi načrti obveščanja in aktiviranja operativnih gasilskih enot. Navedene načrte izdelajo pristojna gasilska poveljstva občin oziroma pristojna gasilska zveza, če so v občini organizirane le prostovoljne operativne gasilske enote, v obeh primerih pa načrt potrdi župan oziroma oseba, katero župan pooblasti.

Zakon dopušča tudi možnost izdelave enotnega operativnega gasilskega načrta in načrta obveščanja ter aktiviranja za več občin, kadar se o tem dogovorijo. V tem primeru načrt pripravi pristojna gasilska zveza, v katero se povezujejo posamezna občinska društva v sodelovanju z gasilskimi poveljstvi občin, potrdijo pa ga vsi župani občin, za katere je izdelan skupni načrt.

Cilj države in občin je, da se zagotavlja čim bolj enoten oziroma primerljiv sistem obveščanja ter aktiviranja na območju celotne države. Obveščanje in aktiviranje operativnih gasilskih enot izvajajo pristojni regijski centri za obveščanje, ki so organizirani v okviru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Zaradi zagotavljanja enotnega sistema obveščanja in aktiviranja na območju države ter zagotavljanja standardov pri izvajanju nalog širšega pomena mora načrte obveščanja in

aktiviranja predhodno potrditi pristojna izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Ko načrte potrdijo in podpišejo župani ali pooblašcene osebe, jih je treba poslati v izvajanje pristojnim regijskim centrom za obveščanje.

Zakon ureja tudi primere, ko je zaradi večjih nesreč nujno aktiviranje operativnih gasilskih enot iz več občin, kar poteka skladno z operativnimi gasilskimi načrti, načrti zaščite in reševanja, medsebojnimi pogodbami ali sporazumi med občinami oziroma na podlagi odločitve regijskega ali državnega poveljnika Civilne zaščite, pri tem pa mora biti vedno zagotovljena tudi nujna intervencijska pripravljenost v določenih občinah.

Uvaja se pomembna novost za aktiviranje operativnih gasilskih enot s posebnim znakom za aktiviranje operativnih gasilskih enot, ki ga določi Vlada Republike Slovenije. Dosedanja ureditev je že omogočala uporaba znaka za alarmiranje, in sicer znaka, ki je predpisan za opozorilo pred nesrečo, njegova uporaba pa je bila predpisana le za operativne gasilske enote na določenih, predvsem ruralnih, območjih, z novelo pa je predvidena uporaba posebnega znaka na območju vse države.

K 35. členu

Delodajalec mora po tej spremembi omogočiti opravičeno odsotnost z dela operativnemu gasilcu širše, in sicer v okviru operativnih nalog gasilstva. Do zdaj je bila odsotnost opravičena le za opravljanje nalog ob požarih oziroma drugih nesrečah, torej le za sodelovanje na intervencijah, zdaj pa se ta možnost širi na vse splošne operativne naloge, ki jih zakon opredeljuje pri razlagi pojmov. Splošne operativne naloge so gašenje in reševanje ob požarih, prometnih, okoljskih oziroma ekoloških in industrijskih nesrečah, opravljanje nalog zaščite in reševanja oseb ter premoženja ob naravnih in drugih nesrečah, izvajanje požarne straže ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti naravnega okolja in druge splošne reševalne naloge. Splošne operativne naloge gasilstva so lahko tudi preventivne ali operativne naloge, povezane z varstvom pred požarom, varstvom pred naravnimi in drugimi nesrečami ter druge, kot so na primer usposabljanje in vaje za izvajanje operativnih nalog gasilstva, vzdrževanje gasilske zaščitne in reševalne opreme za svoje potrebe, neobvezne oblike usposabljanj prebivalstva, sodelovanje z lastniki ali uporabniki objektov v povezavi z izdelavo požarnih načrtov.

Na novo so med operativne gasilske naloge, zaradi katerih je gasilec opravičeno odsoten z dela, vštete tudi naloge, ki se nanašajo na izvajanje požarne straže in naloge v okviru usposabljanj, ki so jih do zdaj prostovoljni gasilci opravljali izključno v svojem prostem času, zaradi česar so pogosto koristili svoj dopust.

K 36. členu

Določba 40. člena podrobno ureja vodenje intervencije, ki je za učinkovito izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ob požarih in drugih nesrečah izrednega zelo pomembna. Zahtevne in kompleksne naloge se ob nesrečah uspešno izvedejo le tako, da se dosledno upošteva načelo enostarešinstva.

Intervencije praviloma vodi poveljnik gasilske enote, na območju katere je požar ali druga nesreča, vodja intervencije je lahko tudi poveljujoči določeni formacijski sestavi,

usposobljen za vodenje intervencij.

Ker na večjih intervencijah praviloma sodelujejo gasilske enote različnih kategorij, vodenje intervencije po prihodu višje kategorizirane enote prevzame poveljujoči te enote ali višji po operativni funkciji, lahko pa se dogovorita, da zaradi kontinuitete vodenja intervencijo še naprej vodi dosedanji vodja. Prevzem vodenja je predviden predvsem zaradi upoštevanja sistema vodenja intervencij v gasilstvu, torej se dopušča možnost, da višji po operativni funkciji, ki ima praviloma tudi več strokovnega znanja in izkušenj pri vodenju intervencij, prevzame njeno vodenje.

Nekoliko drugače je vodenje intervencij določeno za intervencije v gospodarskih družbah, ki imajo organizirane svoje poklicne gasilske enote ali prostovoljne industrijske gasilske enote. V teh gospodarskih družbah vodenje intervencij vedno vodi poveljujoči te enote, lahko pa se tudi on odloči, da vodenje preda poveljujočemu višje kategorizirane enote, ki na tem območju opravlja javno gasilsko službo. Navedena ureditev temelji na predpostavki, da poveljujoči enote v gospodarski družbi najbolje pozna vse stavbe, tehnološke postopke, požarnovarnostno ureditev na območju gospodarske družbe in tudi nevarnosti ob nastanku požara ali druge nesreče v svoji gospodarski družbi. To pomeni, da tudi najbolje ve, kako se lotiti gašenja in drugih nalog ob intervenciji.

Vodenje intervencij, še posebej večjih in kompleksnih, je namreč izjemno zahtevna in odgovorna naloga, pri kateri je mogoče izgubiti življenje ljudi, ki se jih rešuje, in tudi gasilcev ali drugih reševalcev, ki sodelujejo pri intervenciji. Da bi se temu izognili, je predvideno, da v nasprotju s Pravili gasilske službe vodenje intervencije prevzame poveljujoči višje kategorizirane enote.

V velikih in kompleksnih požarih ter drugih nesrečah poleg gasilcev praviloma sodeluje več drugih enot in služb za zaščito, reševanje in pomoč, prav tako se aktivirajo pristojni štabi Civilne zaščite, ki izvajajo naloge na podlagi načrtov zaščite in reševanja iz svoje pristojnosti. Za opisane situacije je predvideno, da vodja intervencije pri svojem delu upošteva usmeritve pristojnega poveljnika Civilne zaščite.

K 37. členu

Vodja intervencije lahko v izjemnih in nujnih primerih, ko je ogroženo človeško življenje ali premoženje, posega tudi v posamezne ustavne pravice, kot je nedotakljivost stanovanja, odredi uporabo tujega prevoznega sredstva, delno ali popolno porušitev objekta, omejitev ali odvzem vode ter druge ukrepe, ki lahko povzročijo veliko škodo in stroške.

Vse navedene ukrepe lahko vodja intervencije odredi le, kadar ne more drugače zagotoviti učinkovitega reševanja ljudi in njihovega premoženja (načelo sorazmernosti). Dosedanja določba je bila presplošna in premalo določna, zato so bile v praksi težave pri ugotavljanju objektivnih dejstev za posamezne ukrepe, ki jih je odredil vodja intervencije. Določba tega člena se dopolni tako, da stroške odrejenih ukrepov ter zavarovanja odgovornosti za škodo, ki je posledica odrejenih ukrepov iz prvega in drugega odstavka, krije občina oziroma država, če je aktiviran državni načrt zaščite in reševanja.

Člen se dopolni z novo, 13., točko, ki predvideva odreditev fotografiranja in snemanja

območja kraja dogodka za potrebe vodenja intervencije. Omejitev uporabe tega ukrepa opredeli že določba, tako da določi, da mora vodja intervencije ob začetku uporabe tehničnih sredstev seznaniti prisotne osebe o snemanju intervencije. Če okoliščine tega ne dopuščajo, jih mora seznaniti takoj, ko je to mogoče.

Dodatna omejitev ukrepa je zapisana v dopoljenem drugem odstavku tega člena z navedbo, da se fotografije in posnetki, ki vsebujejo osebne podatke, brišejo ali anonimizirajo takoj, ko je to mogoče, najpozneje pa v 30 dneh od njihovega nastanka.

Pri tem je treba jasno opozoriti, da je odveč skrb, da bi vodje intervencije zaradi novele odredjali neustrezne in predvsem nesorazmerne ukrepe ter tako povzročali nepotrebno škodo ali stroške, saj v dosedanem obdobju ni znan niti en primer takega ravnanja.

K 38. členu

Zakon določa, da stroške intervencije gasilskih enot, nastalih med intervencijo zunaj območja občine, za katero so ustanovljene, krije občina, ki je pomoč zahtevala, razen če zadeva ni urejena drugače s sporazumom med občinami.

K 39. členu

Člen se spreminja le v delu, v katerem se znesek v tolarjih ustrezno prevede v znesek v eurih.

K 40. členu

Člen se spreminja le v delu, v katerem se znesek v tolarjih ustrezno prevede v znesek v eurih.

K 41. členu

Člen se spreminja le v delu, v katerem se znesek v tolarjih ustrezno prevede v znesek v eurih.

K 42. členu

Glede uskladitve predpisov in drugih aktov s tem zakonom se določi, da vlada v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona uskladi podzakonske predpise s tem zakonom, predpiše čas izvoza posameznih kategorij gasilskih enot, in sicer s spremembo Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16) iz spremenjenega drugega odstavka 8. člena zakona, ter določi gasilski znak iz novega sedmega odstavka 36. člena zakona. Minister, pristojen za gasilstvo, v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona predpiše merila in roke ter program iz spremenjenega tretjega odstavka 8. člena zakona ter programe iz spremenjenega 31. člena zakona. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona določi način aktiviranja iz spremenjenega drugega odstavka 8. člena tega zakona, uskladi programe iz spremenjenega 31. člena zakona in pripravi načrte aktiviranja iz spremenjenega petega odstavka 36. člena zakona. Občine v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona sprejmejo načrte iz spremenjenega 11. člena zakona in spremenjenega prvega odstavka 36. člena zakona.

K 43. členu

Določi se splošni rok začetka veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

ZAKON O GASILSTVU

2. člen (definicija gasilstva)

(1) Gasilstvo je obvezna lokalna javna služba (v nadaljnjem besedilu: javna gasilska služba), katere trajno in nemoteno opravljanje zagotavljajo občine in država.

(2) Gasilstvo je humanitarna dejavnost, ki se opravlja v javnem interesu. Izvajanje gašenja, zaščite, reševanja in drugih operativnih nalog, ki jih izvaja gasilstvo ob nesrečah, je za prizadete in ogrožene brezplačno, razen če s tem zakonom ni določeno drugače.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko gasilstvo izvaja tudi druge operativne naloge gasilstva, ki se v skladu s tem zakonom, lahko izvajajo tudi kot pridobitna dejavnost.

3. člen (naloge gasilstva)

(1) Gasilske organizacije opravljajo naloge gašenja in reševanja ob požarih, druge, zlasti preventivne naloge varstva pred požarom, določene naloge zaščite in reševanja ljudi ter premoženja ob naravnih in drugih nesrečah ter določene storitve. Opravljanje storitev ne sme onemogočati opravljanja temeljnih nalog gasilskih organizacij.

(2) Operativnih nalog gasilstva ni mogoče opravljati kot pridobitne dejavnosti.

5. člen (pojmi in njihov pomen)

V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. Gasilec je oseba, ki je član ali delavec gasilske organizacije.
2. Prostovoljni gasilec je član prostovoljnega gasilskega društva.
3. Poklicni gasilec je delavec v poklicni gasilski enoti ali v poklicnem jedru druge gasilske enote oziroma delavec, ki opravlja operativne naloge gasilstva v gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji.
4. Operativni gasilec je oseba, ki poklicno ali prostovoljno opravlja operativne naloge gasilstva v formacijskih sestavah gasilskih enot, izpolnjuje predpisane psihofizične ter zdravstvene zahteve in je strokovno usposobljena za opravljanje teh nalog.
5. Operativne naloge gasilstva so gašenje in reševanje ob požarih, prometnih, okoljskih oziroma ekoloških in industrijskih nesrečah, zaščita in reševanje oseb in premoženja ob

naravnih in drugih nesrečah, požarna straža ter druge splošne reševalne naloge. Operativne naloge gasilstva so tudi preventivne in operativne naloge v zvezi z varstvom pred požarom.

6. Intervencija je izvajanje operativnih nalog gasilstva.

7. Operativni gasilski načrt je načrt, ki ureja obveščanje in aktiviranje ter delovanje gasilskih enot in je sestavni del načrta varstva pred požarom občine.

8. Sistem obveščanja in aktiviranja gasilcev je del sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

9. Gasilska zaščitna oprema je oprema za osebno in skupinsko zaščito gasilcev pri izvajanju operativnih nalog gasilstva.

10. Gasilska reševalna oprema je vsako orodje, naprava ali sredstvo, ki je izdelano ali pridobljeno z namenom, da se uporablja za izvajanje operativnih nalog gasilstva.

11. Gasilska služba je poklicno ali prostovoljno opravljanje operativnih nalog gasilstva.

12. Gasilska enota je poklicna ali prostovoljna enota, ki opravlja operativne naloge gasilstva v določenih formacijskih sestavah gasilskih enot in izpolnjuje druge pogoje, določene s predpisi.

13. Poklicno jedro je skupina operativnih gasilcev, ki poklicno opravlja operativne naloge gasilstva v prostovoljni gasilski enoti, določeni z merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot.

14. Formacijske sestave gasilskih enot so s pravili gasilske službe določeni sezname funkcionalnih dolžnosti, s katerimi se določajo gasilske skupine, oddelke, vode in druge enote za opravljanje operativnih nalog gasilstva.

15. Gasilske organizacije so prostovoljna gasilska društva in njihove enote, gasilske zveze, poklicne gasilske enote, organizirane kot javni zavodi, režijski obrati ali druge organizacijske oblike, ki poklicno opravljajo gasilsko službo.

16. Prostovoljno gasilsko društvo je humanitarna organizacija, v kateri fizične osebe prostovoljno delujejo in opravljajo naloge na področju gasilstva, varstva pred požarom in drugimi nesrečami ter opravljajo druge dejavnosti, ki so pomembne za razvoj in delovanje gasilstva. Člani prostovoljnega gasilskega društva so lahko tudi pravne osebe, če tako določa zakon.

17. Gasilska izkaznica je listina, v kateri so navedeni predpisani podatki, in je opremljena s fotografijo, s katero prostovoljni ali poklicni gasilec izkaže članstvo v gasilski enoti in gasilski organizaciji oziroma dokazuje svojo identiteto, ter jo izda Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje za poklicne gasilce, za prostovoljne gasilce pa Gasilska zveza Slovenije. Iz gasilske izkaznice je razvidno, kdo je operativni gasilec. Kot sestavni del gasilske izkaznice se lahko predpiše tudi ustrezna oznaka.

18. Čas za prihod gasilskih enot na kraj nesreče obsega čas od prejema klica za aktiviranje gasilske enote, čas prenosa klica, čas, potreben za izvoz in prihod gasilcev na kraj nesreče, pri čemer se upoštevajo vrsta gasilske enote ter naravne in druge razmere na poti do kraja nesreče ter na območju, na katerem se je nesreča zgodila.

6. člen
(naloge občine)

(1) Občina v skladu s svojimi pristojnostmi zagotavlja organiziranost, opremljanje in delovanje gasilstva.

(2) Na podlagi načrta varstva pred požarom občina zagotavlja sredstva za:

1. redno delovanje gasilskih enot;
2. gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter sredstva za opazovanje, obveščanje in alarmiranje;
3. vzdrževanje in obnavljanje gasilskih sredstev in opreme;
4. izobraževanje in dopolnilno usposabljanje pripadnikov gasilskih enot;
5. gradnjo in vzdrževanje objektov in prostorov za delovanje gasilstva;
6. povračilo škode, ki so jo imeli gasilci pri opravljanju nalog gasilstva;
7. povračilo škode, povzročene tretjim osebam, zaradi opravljanja nalog gasilstva, iz prvega odstavka 3. člena tega zakona;
8. opravljanje drugih dejavnosti gasilskih organizacij.

(3) Občina zagotavlja opravljanje nalog gasilstva preko gasilskih organizacij.

8. člen (naloge države)

(1) Država na področju gasilstva:

1. ustanovi in zagotovi delovanje gasilske šole za izobraževanje in usposabljanje kadrov v gasilstvu;
2. sofinancira naloge zaščite in reševanja, ki so širšega pomena, zlasti pri nesrečah v prometu, nesrečah z nevarnimi snovmi, reševanju na in iz vode ter reševanju v avtocestnih predorih;
3. zagotavlja del sredstev za znanstveno-raziskovalno dejavnost na področju gasilstva ter za razvijanje gasilske zaščitne in reševalne opreme;
4. zagotavlja pogoje za delovanje Gasilske zveze Slovenije in Združenja slovenskih poklicnih gasilcev;
5. zagotavlja skladen razvoj gasilstva v državi in zagotavlja pogoje za posodabljanje gasilske zaščitne in reševalne opreme;
6. zagotavlja delovanje sistema obveščanja in alarmiranja na območju države in posameznih geografsko ali kako drugače povezanih širših območjih državnega ozemlja;
7. zagotavlja sredstva za standardizirana gasilska zavarovanja pripadnikov gasilske organizacije ter del sredstev za standardizirana gasilska zavarovanja vozil, opreme in objektov, ki jih uporabljajo gasilske organizacije v okviru izvajanja svojih nalog.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) določi gasilske enote za opravljanje nalog zaščite in reševanja, ki so širšega pomena. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje s temi gasilskimi enotami neposredno sklene pogodbe o opravljanju nalog zaščite in reševanja, ki so širšega pomena. Uprava Republike

Slovenije za zaščito in reševanje mora pred sklenitvijo pogodbe obvestiti o tem občinski organ, pristojen za organizacijo javne gasilske službe v občini, na območju katere gasilska enota deluje.

(3) Minister, pristojen za varstvo pred požarom (v nadaljnjem besedilu: minister), predpiše minimalno osebno in skupinsko zaščitno opremo gasilcev, merila za zavarovanje operativnih gasilcev za primer smrti in trajne ali prehodne izgube delovne zmožnosti, program ugotavljanja psihofizičnih sposobnosti in program za opravljanje preizkusa znanja operativnih gasilcev, roke za periodično ugotavljanje psihofizičnih sposobnosti ter preizkus znanja operativnih gasilcev. Minister v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije in Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev predpiše uniformo, čine in oznake gasilcev ter obliko in vsebino gasilske izkaznice. Minister predpiše tudi čase, v katerih morajo gasilske enote, ki so aktivirane v skladu z operativnim gasilskim načrtom lokalne skupnosti, priti na kraj nesreče ter merila za požarno pokrivanje posameznih vrst objektov. Minister predpiše tudi vrsto, vsebino, obseg in način izvedbe sklenitve standardiziranih gasilskih zavarovanj iz 7. točke prvega odstavka tega člena.

(4) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom predpiše merila za ugotavljanje zdravstvene sposobnosti operativnih gasilcev ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zdravstveni zavodi oziroma zasebni zdravniki za ugotavljanje zdravstvene sposobnosti operativnih gasilcev.

(5) Minister po predhodnem mnenju Gasilske zveze Slovenije in Združenja slovenskih poklicnih gasilcev predpiše tudi pravila gasilske službe, s katerimi se uredijo zlasti:

1. naloge in odgovornosti gasilcev ter oblike sodelovanja gasilskih organizacij;
2. formacijske sestave gasilskih enot;
3. strokovno usposabljanje gasilcev.

11. člen

(organizacija gasilstva)

Organizacija gasilstva v občini se v skladu z merili iz prejšnjega člena določi z načrtom varstva pred požarom občine.

11.a člen

(opravljanje javne gasilske službe)

(1) Poklicne gasilske enote opravljajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom in aktom o ustanovitvi. Prostovoljne gasilske enote opravljajo javno gasilsko službo skladno s tem zakonom, če jih neposredno določi pristojni občinski organ in če z gasilskimi organizacijami, v katerih delujejo te gasilske enote, občina neposredno sklene pogodbo o opravljanju javne gasilske službe. Za opravljanje javne gasilske službe v skladu s tem zakonom je lahko določena le tista prostovoljna gasilska enota, ki se preko gasilskih zvez povezuje v Gasilsko zvezo Slovenije. Pogodbo o opravljanju javne gasilske službe soprodpisuje tudi pristojna gasilska zveza.

(2) Pristojni občinski organ za opravljanje javne gasilske službe v skladu s tem zakonom določi zlasti:

1. obseg in način opravljanja javne gasilske službe;
2. začetek ali obdobje opravljanja javne gasilske službe;
3. organizacijo javne gasilske službe;
4. nadzor nad izvajanjem javne gasilske službe.

(3) Obseg in način opravljanja javne gasilske službe se določi zlasti v skladu z merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot, časi, določenimi za prihod gasilskih enot na kraj nesreče, merili za požarno pokrivanje posameznih vrst objektov, načrtom varstva pred požarom ter načrti zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah občine.

(4) V pogodbi o opravljanju javne gasilske službe se za gasilske enote prostovoljnih gasilskih društev določijo sredstva, ki jih zagotavlja pristojni občinski organ za opravljanje javne gasilske službe, zlasti za izvajanje intervencij, usposabljanje, plačevanje zdravstvenih pregledov, zavarovanja vozil, opreme in objektov, ki jih uporabljajo gasilske organizacije v okviru izvajanja svojih nalog, zavarovanja za poklicne bolezni ter za druge pravice iz delovnega razmerja oziroma pravice, ki jih ta zakon določa za operativne gasilce, ter sredstva, ki jih občina namenja za usposabljanje gasilske mladine in druge društvene dejavnosti.

(5) V opravljanje javne gasilske službe v skladu s tem zakonom se lahko na podlagi odločitve pristojnega občinskega organa in pogodbe o opravljanju javne gasilske službe vključi tudi industrijska gasilska enota, če ne glede na to gospodarska družba, zavod ali druga organizacija, v kateri taka gasilska enota deluje, izpolnjuje obveznosti glede lastne gasilske službe, organizirane v skladu z merili za organizacijo in opremljanje gasilskih enot.

(6) V letnem programu dela poklicne gasilske enote, ki je organizirana kot javni zavod, se določi tudi sodelovanje s prostovoljnimi gasilskimi enotami pri opravljanju javne gasilske službe.

11.b člen

(opravljanje požarne straže in drugih nalog)

Požarno stražo in požarno varovanje objektov, drugega premoženja ter javnih prireditve opravljajo na območju občine tisti gasilci in gasilske enote, ki izvajajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom na območju te občine, če z operativnim gasilskim načrtom občine ali z zakonom ni določeno drugače. Stroški izvajanja gasilskih operativnih nalog po tem členu bremenijo lastnika ali upravljalca objekta in premoženja oziroma organizatorja javne prireditve.

11.c člen
(gasilsko poveljstvo)

(1) Za zagotavljanje pripravljenosti ter usklajevanje delovanja operativnih gasilskih enot v občini se ustanovi gasilsko poveljstvo občine, ki ga sestavljajo poveljniki prostovoljnih in poklicnih gasilskih enot oziroma gasilskih sektorjev na območju občine. Gasilsko poveljstvo se v skladu s tem členom ustanovi le v tisti občini, v kateri delujejo prostovoljne in poklicne gasilske enote, oziroma v tisti občini, v kateri se prostovoljne gasilske enote vključujejo v gasilsko zvezo, ki obsega več občin. Gasilsko poveljstvo imenuje gasilskega poveljnika občine. V občinah, v katerih delujejo poklicne gasilske enote, gasilskega poveljnika občine imenuje župan na predlog gasilskega poveljstva. Podrobneje se postopek imenovanja in pristojnosti gasilskih poveljstev ter gasilskih poveljnikov občin uredijo s pravili gasilske službe.

(2) V občini, v kateri deluje gasilska zveza, ki povezuje le prostovoljne gasilske enote na območju te občine, opravlja poveljstvo gasilske zveze tudi naloge gasilskega poveljstva občine, poveljnik gasilske zveze pa naloge gasilskega poveljnika občine.

(3) Gasilski poveljnik občine vodi gasilsko poveljstvo občine in večje gasilske intervencije. Gasilski poveljnik občine je član štaba Civilne zaščite občine.

11.č člen
(gasilska zaščitna in reševalna oprema, domovi in orodišča)

(1) Gasilska zaščitna in reševalna oprema, gasilski domovi in orodišča ne morejo biti predmet izvršbe ali stečaja.

(2) Gasilska zaščitna in reševalna oprema, gasilski domovi ter orodišča, ki jih uporabljajo poklicne gasilske enote, so last občine. Njihova uporaba in vzdrževanje se uredi s pogodbo med pristojnim občinskim organom in gasilsko enoto.

(3) Gasilske domove in orodišča, gasilsko zaščitno in reševalno opremo ob prenehanju prostovoljnega gasilskega društva, ki je te nepremičnine oziroma opremo uporabljalo, prevzame občina, na območju katere je bil sedež prostovoljnega gasilskega društva, oziroma s soglasjem pristojnega občinskega organa tista gasilska organizacija, ki zagotavlja izvajanje javne gasilske službe na območju, na katerem je delovalo prostovoljno gasilsko društvo.

(4) Gasilsko zaščitno in reševalno opremo prostovoljnega industrijskega gasilskega društva, ki je prenehalo delovati, prednostno lahko prevzame občina, na območju katere je bil sedež društva, proti plačilu dejanske vrednosti te opreme gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji, v kateri je društvo delovalo, če je ta financirala nabavo te opreme.

12. člen
(poklicna gasilska enota)

(1) Poklicna gasilska enota opravlja preventivna in operativna dela v zvezi z varstvom pred požarom ter zaščito in reševanje ob naravnih in drugih nesrečah na območju, za katero je ustanovljena. Poklicna gasilska enota je praviloma osrednja enota v občini, ki posreduje na območju celotne občine v skladu z operativnim gasilskim načrtom občine.

(2) Poklicne gasilske enote se organizirajo v skladu z merili iz 10. člena tega zakona kot javni zavod ali kot režijski obrat.

13. člen
(poklicni gasilec)

(1) Kandidat za gasilca, ki poklicno opravlja naloge gasilstva (v nadaljnjem besedilu: poklicni gasilec), mora poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja, izpolnjevati še posebne pogoje:

1. da ima srednjo tehnično ali srednjo strokovno izobrazbo in je polnoleten;
2. da ni v kazenskem postopku in da ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper življenje, telo in premoženje;
3. da opravi predpisan preizkus psihofizičnih sposobnosti.

(2) Po sklenitvi delovnega razmerja mora kandidat za poklicnega gasilca v 18 mesecih uspešno zaključiti izobraževanje v gasilski šoli po programu za poklicne gasilce in opraviti predpisan strokovni izpit.

(3) Kandidatu za poklicnega gasilca, ki ni uspešno končal gasilske šole ali tudi po ponovnem preverjanju ni opravil predpisanega strokovnega izpita, se izredno odpove pogodba o zaposlitvi.

(4) Poklicni gasilec, ki vodi operativno delo v poklicni gasilski enoti, mora poleg splošnih pogojev in pogojev iz 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena imeti najmanj višjo strokovno izobrazbo, opravljeno dodatno usposabljanje za to delo, pet let delovnih izkušenj pri opravljanju operativnih nalog gasilstva in opravljen predpisan strokovni izpit.

(5) Poklicni gasilec, ki kot poveljnik ali operativni vodja vodi operativno delo v poklicni gasilski enoti najvišje kategorije, mora imeti poleg splošnih pogojev najmanj visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo, pet let delovnih izkušenj pri poklicnem opravljanju operativnih nalog gasilstva in opravljen predpisan strokovni izpit. Predpisan strokovni izpit mora opraviti poklicni gasilec najkasneje v enem letu po nastopu dela poveljnika ali operativnega vodje. Predpisan strokovni izpit mora opraviti najkasneje v enem letu po nastopu dela tudi predstojnik poklicne gasilske enote.

14. člen
(dolžnosti poklicnega gasilca)

(1) Poklicni gasilec mora periodično opraviti predpisani preizkus znanja, preizkus psihofizičnih sposobnosti in zdravniški pregled.

(2) Če je bilo pri preizkusu psihofizičnih sposobnosti in zdravniškem pregledu iz prejšnjega odstavka ugotovljeno, da poklicni gasilec ni sposoben za opravljanje svojega dela, se razporedi na delovno mesto, ki ustreza njegovim zdravstvenim in psihofizičnim sposobnostim.

(3) Če je bilo pri preizkusu psihofizičnih sposobnosti in zdravniškem pregledu iz prvega odstavka tega člena ugotovljeno, da poklicni gasilec ni sposoben za opravljanje svojega dela, je delodajalec dolžan preveriti, ali ga je mogoče zaposliti pod spremenjenimi okoliščinami, in mu ponuditi novo pogodbo o zaposlitvi, oziroma če to ni mogoče, se mu odpove pogodba o zaposlitvi iz razloga nesposobnosti.

14.a člen
(posebni pogoji dela)

(1) Za delovna razmerja in plače poklicnih gasilcev veljajo predpisi, ki urejajo delovna razmerja in plače javnih uslužbencev, kolektivna pogodba za javni sektor in kolektivna pogodba dejavnosti, če s tem zakonom ali zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami posamezno vprašanje ni urejeno drugače.

(2) S kolektivno pogodbo dejavnosti pravic in obveznosti poklicnih gasilcev, ki jih določa ta zakon ali zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ni mogoče urediti drugače ali ugodneje.

(3) Poklicni gasilci so dolžni na podlagi odločitve predstojnika gasilske enote opravljati delo zaradi narave, organizacije in potreb gasilske službe v posebnih pogojih dela.

(4) Za posebne pogoje dela iz prejšnjega odstavka se šteje delo v delovnem času, ki je za poklicne gasilce manj ugoden, in delo v manj ugodnih pogojih dela, nevarnostih ali s posebnimi obremenitvami.

(5) Delo preko polnega delovnega časa, dežurstvo in pripravljenost za delo na domu se, razen v primerih, določenih s splošnimi predpisi, odredi tudi:

- v primeru požara, naravne ali druge nesreče, ko je treba okrepiti sestavo enote, ki izvaja zaščito, reševanje in pomoč, oziroma ko je treba nadaljevati z izvajanjem teh nalog;
- v primeru, ko nastane neposredna nevarnost nastanka naravne ali druge nesreče;
- v obdobju razglašene povečane požarne ogroženosti v naravnem okolju;

- v primeru, ko se v skladu z odločitvami pristojnega organa nudi pomoč drugim gasilskim ali reševalnim enotam v občini, v drugi občini ali v drugi državi;
- od nastanka naravne ali druge nesreče do vzpostavitve osnovnih pogojev za življenje na prizadetem območju.

(6) Delo iz prejšnjega odstavka se odredi pisno, če zaradi nujnosti opravljanja dela to ni mogoče, se odredi ustno. V tem primeru se pisna potrditev vroči poklicnemu gasilcu do konca naslednjega tedna, ko je bilo delo odrejeno. Nadurno delo lahko traja do štiri ure dnevno, 20 ur tedensko, 80 ur mesečno in do 180 ur letno, pri čemer se omejitve ugotavlja kot povprečje šestih mesecev.

(7) Za delo v posebnih pogojih dela iz četrtega odstavka tega člena pripadajo poklicnim gasilcem posebni dodatki v skladu s splošnimi predpisi.

(8) Operativni gasilci morajo biti zavarovani za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo, nastale v nesreči pri gašenju in reševanju ter opravljanju drugih operativnih nalog gasilstva oziroma na vajah, med šolanjem ali usposabljanjem.

(9) Poklicni gasilci imajo pravico do priznavanja zavarovalne dobe s povečanjem oziroma obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu s splošnimi predpisi.

15. člen (stavka)

(1) Delavci v poklicni gasilski enoti lahko organizirajo in vodijo stavko na način, določen s splošnimi predpisi, vendar pod pogojem, da se zagotovi stalna pripravljenost dela gasilcev za požarno stražo in intervencijo v primeru požara oziroma naravne ali druge nesreče. Gasilci ne smejo v korist stavke uporabljati niti gasilske zaščitne in reševalne opreme niti znakov za alarmiranje in opozarjanje.

(2) Če med trajanjem stavke pride do povečane nevarnosti požara ali druge nesreče, oziroma če pride do požara ali naravne in druge nesreče, morajo poklicni gasilci stavko takoj prekiniti. Stavka se lahko nadaljuje, ko je požar pogašen oziroma odpravljene posledice nesreče ter ponovno vzpostavljena pripravljenost enote.

19. člen (prostovoljni gasilec)

(1) Gasilec, ki prostovoljno opravlja operativne naloge v gasilstvu (v nadaljnjem besedilu: prostovoljni gasilec), je oseba, ki:

1. je strokovno usposobljena za gašenje in reševanje ter ima opravljen predpisani izpit

za prostovoljnega gasilca;

2. ima opravljen predpisan preizkus znanja, preizkus psihofizičnih sposobnosti in je zdravstveno sposobna za opravljanje gasilske službe;
3. ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper življenje, telo in premoženje;
4. je stara od 18 do 63 let - moški oziroma 18 do 55 let - ženske.

(2) Gasilska zveza Slovenije podrobneje določi dolžnosti, pravice in obveznosti prostovoljnih gasilcev.

20. člen

(prostovoljno gasilsko društvo)

Na podlagi ocene požarnih in drugih nevarnosti ustanovijo občani prostovoljno gasilsko društvo, ki opravlja predvsem naslednje naloge:

1. preventivne naloge varstva pred požarom ter druge preventivne naloge na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
2. izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob požarih, naravnih in drugih nesrečah;
3. vzgojo gasilske mladine;
4. pomoč občanom na področju varstva pred požarom;
5. druge naloge v zvezi z organizacijo in razvojem gasilstva.

21. člen

(prostovoljna gasilska enota)

(1) Prostovoljna gasilska enota v skladu s pooblastilom opravlja preventivna in operativna dela v zvezi z varstvom pred požarom ter zaščito in reševanjem na območju ali delu območja občine, za katero je bila ustanovljena.

(2) Prostovoljna gasilska enota mora imeti predpisano število operativnih gasilcev, določeno z merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot, potrebno gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter orodišče.

(3) Evidenco o prostovoljnih gasilskih enotah in o prostovoljnih gasilcih vodijo Gasilska zveza Slovenije ter gasilske organizacije za svoje potrebe.

22. člen

(zbirka osebnih podatkov)

(1) V zbirki podatkov iz tretjega odstavka prejšnjega člena se o prostovoljnih gasilcih zbirajo naslednji osebni podatki:

- ime in priimek;
- spol;
- datum in kraj rojstva;
- priimek ob rojstvu;
- davčna številka;
- ulica, kraj, pošta, občina bivališča, upravna enota bivališča, država EU;
- stopnja izobrazbe;
- poklic;
- vrsta in številka voznškega dovoljenja;
- leto vstopa v gasilsko društvo ter funkcije v gasilstvu;
- čin;
- vrsta, način in periodičnost usposabljanja ali preizkusa na področju gasilstva;
- datum zdravniškega pregleda in pregleda psihofizičnih sposobnosti;
- vrsta gasilskih odlikovanj;
- telefonska številka in številka mobilnega telefona;
- elektronski naslov;
- enotna matična številka občana.

(2) Osebni podatki, določeni v tem členu, se pridobivajo neposredno od posameznikov, o katerih se vodijo evidence, ali pa se pridobijo iz že obstoječih zbirk podatkov ter se hranijo in uporabljajo le toliko časa, kot je to potrebno za doseg namena, za katerega so bili zbrani. Podatki o davčni številki, vrsti in številki voznškega dovoljenja, datumu zdravniškega pregleda in pregleda psihofizičnih sposobnosti, elektronskem naslovu in enotni matični številki občana se v skladu s prejšnjim odstavkom zbirajo le za operativne gasilce.

(3) Osebnostne podatke, določene v tem členu, smejo uporabljati:

- organi prostovoljnih gasilskih društev in gasilskih zvez za opravljanje svojih nalog v skladu s pravili gasilskih organizacij;
- občinski organi, pristojni za organiziranje javne gasilske službe občin;
- inšpektorji za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami za opravljanje inšpekcijskih nalog v skladu s tem zakonom in s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje za opravljanje nalog v skladu s tem zakonom in s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi državni organi, kadar je tako določeno z zakonom.

23. člen (poklicno jedro)

(1) V prostovoljnih gasilskih enotah se lahko v skladu z merili za organiziranje in

opremljanje gasilskih enot ter načrtom varstva pred požarom ustanovi poklicno jedro s poklicnimi gasilci kot sestavni del prostovoljne gasilske enote. O ustanovitvi poklicnega jedra mora prostovoljno gasilsko društvo obvestiti občinski organ, pristojen za organiziranje javne gasilske službe.

(2) Za poklicne operativne gasilce v poklicnem jedru veljajo določbe 13., 14., 14.a - razen prvega odstavka, 14.b, 14.c in 15. člena tega zakona.

(3) Poklicna jedra iz prvega odstavka tega člena se lahko organizirajo tudi pri gasilski zvezi, če tako odločijo člani gasilske zveze in pristojne občine.

24. člen (poveljnik)

(1) Poveljnik prostovoljne gasilske enote organizira in vodi strokovno delo enote.

(2) Poveljnik prostovoljne gasilske enote zlasti:

1. skrbi za njeno intervencijsko pripravljenost in jo vodi med intervencijo;
2. organizira in nadzira strokovno usposabljanje, urjenje in kondicijsko pripravljenost pripadnikov enote;
3. skrbi za brezhibnost gasilske zaščitne in reševalne opreme.

(3) Način izbire, naloge in pristojnosti poveljnikov prostovoljnih gasilskih enot in njihovih namestnikov so določene s pravili Gasilske zveze Slovenije.

26. člen (zavarovanje prostovoljnih gasilcev)

(1) Prostovoljni gasilec, ki se med intervencijo ali med strokovnim usposabljanjem poškoduje ali zaradi opravljanja nalog med intervencijo zboli, je zavarovan po predpisih o zdravstvenem, pokojninskem in invalidskem zavarovanju za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni.

(2) Prostovoljnemu gasilcu, ki ni zaposlen ali za katerega je to ugodneje, pripada nadomestilo za čas zadržanosti od dela zaradi poškodbe pri delu iz prejšnjega odstavka v višini 100% povprečne mesečne plače na zaposlenega delavca v državi v zadnjem mesecu pred nastankom poškodbe.

(3) Čas in kraj nastanka poškodbe ugotovi vodja intervencije, na kateri se je gasilec poškodoval, prijavi pa se pristojnemu organu.

(4) Če je prostovoljni gasilec med intervencijo ali med strokovnim usposabljanjem izgubil

življenje, imajo njegovi družinski člani pravico do:

1. pokojnine v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
2. enkratne denarne pomoči;
3. povračila stroškov prevoza in pogreba.

(5) Če se prostovoljni gasilec med intervencijo ali med strokovnim usposabljanjem poškoduje brez svoje krivde tako, da je njegov organizem okvarjen najmanj za 20%, ima pravico do enkratne denarne pomoči po predpisih o vojaških invalidih.

(6) Vlada določi višino enkratne denarne pomoči, ki ne sme biti manjša od 12 povprečnih plač zaposlenih v državi v zadnjih šestih mesecih, ter višino povračil.

(7) Gasilska organizacija mora zavarovati operativne člane svoje gasilske enote za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo, nastale v nesreči pri gašenju in reševanju, na vajah ali med šolanjem.

27. člen (sredstva občine)

Občina krije izgubljeni zaslužek in nadomestilo plač, stroške za prehrano iz 25. člena tega zakona ter prispevke in stroške iz prejšnjega člena.

28. člen (ustanovitev gasilske enote v gospodarski družbi)

(1) Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije morajo ustanoviti gasilsko enoto, če imajo povečano nevarnost nastanka požara, eksplozije ali druge posebne nevarnosti po merilih, ki jih določi minister.

(2) Vrsta in obseg gasilskih enot iz prejšnjega odstavka se določita v skladu z merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot, izdanimi na podlagi drugega odstavka 10. člena tega zakona.

(3) Gasilsko zaščitno in reševalno opremo za delovanje gasilske enote po tem členu zagotovi ustanovitelj.

(4) Gospodarska družba, zavod ali druga organizacija lahko za opravljanje požarne straže in izvajanje drugih operativnih nalog gasilstva sklene pogodbo z gasilsko enoto, ki opravlja javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom v občini, na območju katere je sedež, objekti ali drugo premoženje gospodarske družbe, zavoda ali druge organizacije, na katerega se nanaša pogodba. S pogodbo z gasilsko enoto po tej določbi gospodarska družba, zavod ali druga organizacija ne more izključiti svoje obveznosti za

organiziranje lastne gasilske službe po merilih iz prvega odstavka tega člena. Gasilska enota mora o sklenitvi pogodbe za opravljanje požarne straže in drugih operativnih nalog gasilstva nad eno leto obvestiti občinski organ, pristojen za organiziranje javne gasilske službe.

(5) Za prostovoljne operativne gasilce v gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji veljajo določbe 15., 19., 24., 25. in 26. člena tega zakona, za poklicne gasilce pa določbe 13., 14., 14.a - razen prvega odstavka, 14.b, 14.c in 15. člena tega zakona.

30. člen (izobraževanje)

(1) Za izobraževanje in usposabljanje s področja gasilstva se pri ministrstvu ustanovi gasilska šola.

(2) V gasilski šoli deluje kot svetovalni organ programski svet, ki ga imenuje minister izmed predstavnikov občin, Gasilske zveze Slovenije, Združenja slovenskih poklicnih gasilcev in drugih strokovnjakov.

(3) V gasilski šoli se lahko preizkuša gasilska zaščitna in reševalna oprema ter izdajajo certifikati, če si šola pridobi dovoljenje za opravljanje te dejavnosti v skladu s predpisi.

31. člen (izobraževalni programi)

(1) Minister v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije predpiše izobraževalne programe za temeljno in dopolnilno usposabljanje prostovoljnih gasilcev in programe za izpite prostovoljnih gasilcev.

(2) Minister v sodelovanju z Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev predpiše izobraževalne programe za izobraževanje in dopolnilno usposabljanje poklicnih gasilcev srednje tehnične in srednje strokovne, višje strokovne, visoko strokovne in univerzitetne izobrazbe ter programe za strokovne izpite poklicnih gasilcev ter predstojnikov gasilskih enot.

35. člen (poveljnik)

(1) Poveljnik Gasilske zveze Slovenije opravlja zlasti naslednje strokovno-tehnične naloge:

1. sodeluje pri vodenju intervencije v večjih požarih;
2. skrbi za povezanost gasilstva v sistemu zaščite in reševanja;
3. daje predloge in mnenja o opravljanju strokovnih nalog gasilstva v državi;

4. sodeluje z gasilskimi poveljstvi sosednjih in drugih držav.

(2) Poveljnik Gasilske zveze Slovenije je član Štaba za civilno zaščito Republike Slovenije.

36. člen

(aktiviranje gasilskih enot)

(1) V občini se zagotavlja enotno obveščanje in aktiviranje gasilskih enot v skladu z operativnimi gasilskim načrtom občine, katerega sestavni del je tudi načrt obveščanja in aktiviranja gasilskih enot. Operativni gasilski načrt občine izdela gasilsko poveljstvo občine, potrdi pa ga župan oziroma oseba, ki jo on pooblasti. Načrt obveščanja in aktiviranja gasilskih enot, ki ga potrdi župan oziroma oseba, ki jo on pooblasti, mora občina predložiti regijskemu centru za obveščanje, pristojnemu za aktiviranje gasilcev v občini.

(2) Kadar gre gasilska enota občine na intervencijo zaradi požara ali druge nesreče, mora vodja gasilske enote ali intervencije o tem obvestiti pristojni center za obveščanje.

(3) Za obveščanje in aktiviranje v primeru gasilskih intervencij veljajo predpisi, ki urejajo opazovanje in obveščanje na področju zaščite in reševanja.

(4) Aktiviranje gasilskih enot iz več občin se izvaja v skladu z načrti zaščite in reševanja oziroma na podlagi odločitve pristojnega regijskega ali državnega poveljnika Civilne zaščite, če z državnim načrtom aktiviranje gasilskih enot ni predvideno. Pri tem se mora zagotoviti, da v občini, na katero se odločitev nanaša, ostanejo gasilske enote v takem obsegu, ki zagotavlja nujno intervencijsko pripravljenost v občini.

(5) Gasilske enote uporabljajo zveze v sistemu zaščite in reševanja.

36.a člen

(aktiviranje gasilcev med delom)

(1) Delodajalec je dolžan omogočiti opravičeno odsotnost z dela v skladu s splošnimi predpisi o delovnih razmerjih operativnemu gasilcu, ki je bil med delom pozvan k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči zaradi požara ali druge nesreče v skladu z načrtom obveščanja in aktiviranja gasilskih enot iz prejšnjega člena in je član gasilske enote, ki opravlja javno gasilsko službo.

(2) Poziv preko tehničnih sredstev zvez ali s sireno za javno alarmiranje preko pristojnega centra za obveščanje ali pisni poziv občinskega organa, pristojnega za javno gasilsko službo, ali drugega organa, pristojnega za vodenje nalog zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah, se šteje kot poziv k opravljanju dolžnosti zaščite in reševanja, na podlagi katerega delodajalec opraviči operativnemu gasilcu odsotnost z

dela. V primeru, da je bil poziv dan s tehničnimi sredstvi, mora občinski organ, pristojen za javno gasilsko službo, oziroma drug organ, pristojen za vodenje nalog zaščite in reševanja, izdati tudi pisno potrdilo o odsotnosti z dela operativnega gasilca najkasneje v sedmih dneh po končani intervenciji. Nadomestilo za čas odsotnosti z dela povrne za operativnega gasilca njegovemu delodajalcu občina oziroma državni organ v skladu s tem zakonom in predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(3) Določba prvega odstavka tega člena se uporablja tudi za primer odsotnosti z dela zaradi vaj ali usposabljanja, h katerim je bil operativni gasilec v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami pisno pozvan s strani pristojnega občinskega ali državnega organa.

40. člen (vodenje intervencij)

(1) Intervencije vodi poveljnik gasilske enote, na območju katere je požar ali druga nesreča (vodja intervencije) v skladu z zakonom in pravili gasilske službe. Vodja intervencije je lahko tudi poveljujoči določeni formacijski sestavi, vodja izmene, gasilec, posebej usposobljen za vodenje določenih intervencij, oziroma gasilec, ki ga pooblasti poveljnik gasilske enote. Ukazi in navodila vodje intervencije so obvezni za vse gasilce, ki sodelujejo v intervenciji. Posameznik lahko izvršitev ukaza ali navodila odkloni le, če bi s tem storil kaznivo dejanje oziroma če mu je naložena naloga, za katero ni usposobljen niti opremljen in je zato neposredno ogroženo njegovo življenje.

(2) Intervencije, pri katerih sodeluje več gasilskih enot, vodi poveljnik oziroma v skladu s prejšnjim odstavkom vodja intervencije iz gasilske enote, na območju katere je požar ali druga nesreča. Ob prihodu poveljnika višje kategorizirane enote ali višjega po činu mu preda vodenje intervencije, če se ne sporazumeta drugače. Vsi poveljujoči gasilskih enot in drugih reševalnih enot sestavljajo operativno vodstvo intervencije, ki je odgovorno vodji intervencije.

(3) Intervencijo v gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji, ki ima svojo poklicno gasilsko enoto, vodi poveljnik te enote ne glede na določbi prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Poveljnik višje kategorizirane enote ali višji po činu, ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena, prevzame vodenje intervencije, če je očitno, da vodja intervencije vodi intervencijo napačno ali bistveno v nasprotju s pravili gasilske službe.

(5) V primeru velikih požarov in drugih nesreč vodja intervencije vodi intervencijo v skladu z usmeritvami pristojnega štaba za civilno zaščito.

41. člen (pravice in dolžnosti vodje intervencije)

(1) Vodja intervencije iz prejšnjega člena ima pravico in dolžnost, da:

1. prepove dostop nepoklicanim osebam na kraj intervencije in promet mimo tega kraja;
 - 1.a odredi vstop v stanovanje oziroma drug zaprt prostor, če je neposredno ogroženo življenje ljudi in premoženje v takem prostoru;
2. odredi evakuacijo ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območij;
3. odredi prekinitev električnega toka, dovajanje plina ali drugih vnetljivih tekočin;
4. odvzame ali omeji uporabnikom dotok vode na območju, kjer je požar;
5. odredi uporabo vode iz bližnjih vodnjakov, cistern in rezervoarjev;
6. odredi uporabo določenih sredstev zvez oziroma njihovo vzpostavitev;
7. odredi odstranitev vozil in drugih ovir, ki onemogočajo uspešno intervencijo oziroma odvzem vode za gašenje;
8. odredi sežig nevarne snovi, če je ni mogoče drugače odstraniti;
9. odredi uporabo tujega prevoznega sredstva za prevoz poškodovanih oseb oziroma potrebne gasilske zaščitne in reševalne opreme;
10. odredi, da vse sposobne osebe, ki so v neposredni bližini požarišča ali druge nesreče, pomagajo pri gašenju in reševanju v skladu z njihovimi sposobnostmi, z vozili, orodjem in drugimi sredstvi, ki so primerna za gašenje in reševanje;
11. odredi delno ali popolno rušitev objekta, po katerem bi se utegnil požar razširiti in tega ni mogoče drugače preprečiti;
12. odredi posek gozdnega drevja za preprečitev širjenja gozdnega požara.

(2) Ukrepe iz prejšnjega odstavka lahko vodja intervencije odredi le, če ne more na drug način zagotoviti zaščite in reševanja ljudi in premoženja, trajati pa smejo le toliko časa, kolikor je to nujno potrebno.

(3) Vodja intervencije mora najkasneje v petih dneh po intervenciji izdelati in predložiti poročilo o intervenciji organu, pristojnemu za varstvo pred požarom. Vsebino in način poročanja predpiše minister.

43. člen (stroški intervencije)

(1) Stroške intervencije, ki izhajajo iz nalog gasilstva v skladu s tem zakonom, krije občina.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek stroške intervencije krije:

1. povzročitelj, ki je požar ali nesrečo povzročil namenoma ali iz velike malomarnosti;
2. kdor opusti predpisane varnostne ukrepe pri prevozu, skladiščenju ali drugih opravilih z nevarnimi snovmi;
3. kdor ne organizira požarne straže v skladu s predpisi;

4. kdor namerno in brez razloga alarmira gasilsko enoto.

(3) Stroške intervencij v skladu s prejšnjim odstavkom izterja pristojni organ občine.

(4) Stroški intervencije gasilskih enot, nastali med intervencijo izven območja občine, za katero so ustanovljene, se krijejo iz proračuna Republike Slovenije, če je bila intervencija izvršena na podlagi državnega načrta zaščite in reševanja oziroma na podlagi odločitve pristojnega regijskega ali državnega poveljnika Civilne zaščite.

45. člen

(1) Z globo od 300.000 do 3.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek, če:

1. opravlja požarno stražo ali požarno varovanje objektov, drugega premoženja ali javnih prireditev na območju občine z gasilci ali gasilsko enoto, ki ni vključena v izvajanje javne gasilske službe v skladu s tem zakonom na območju te občine, niti ni tako določeno z operativnim gasilskim načrtom občine ali z zakonom (11. b člen);

2. odpusti, razporedi na drugo delovno mesto ali kako drugače oškoduje prostovoljnega gasilca zaradi udeležbe na intervenciji ali na usposabljanju (tretji odstavek 25. člena);

3. ni ustanovil gasilske enote v skladu z merili za organiziranje in opremljanje gasilskih enot (prvi odstavek 28. člena v zvezi z drugim odstavkom 28. člena);

4. kot delodajalec ne omogoči opravičene odsotnosti z dela v skladu s splošnimi predpisi o delovnih razmerjih operativnemu gasilcu, ki je bil med delom pozvan k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči zaradi požara ali druge nesreče v skladu z načrtom obveščanja in aktiviranja gasilskih enot in je član gasilske enote, ki opravlja javno gasilsko službo, oziroma mu ne omogoči odsotnosti z dela zaradi vaj ali usposabljanja, h katerim je bil operativni gasilec pisno pozvan (prvi in tretji odstavek 36.a člena).

(2) Z globo od 100.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

46. člen

(1) Z globo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek lastnik oziroma uporabnik zemljišča, stavbe ali drugega objekta, ki je pravna oseba, če ne dovoli ob požaru ali drugi nesreči gasilcem in drugim v intervenciji sodelujočim prehoda preko zemljišča, stavbe ali drugih objektov ali njihove uporabe za gasilska ali reševalna dela oziroma uporabe njegove zaloge vode za gašenje ali reševanje (prvi odstavek 42. člena v zvezi z drugim odstavkom istega člena).

(2) Z globo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

47. člen

(1) Z globo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, če:

1. v korist stavke uporablja gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter znake za alarmiranje in opozarjanje (prvi odstavek 15. člena);
2. kot vodja intervencije ob intervenciji odredi ukrepe v nasprotju z določbami prvega odstavka 41. člena;
3. kot vodja intervencije z namenom povzročitve škode odredi ukrepe, navedene v prvem odstavku 41. člena tega zakona, pa bi lahko kako drugače zagotovil zaščito in reševanje ljudi ali pa če odrejeni ukrepi trajajo dlje, kot je to potrebno (drugi odstavek 41. člena);
4. kot vodja intervencije v petih dneh po intervenciji ne predloži pristojnemu organu za varstvo pred požarom poročila o intervenciji (tretji odstavek 41. člena);
5. ne dovoli ob požaru ali drugi nesreči gasilcem in drugim v intervenciji sodelujočim prehoda preko zemljišča, stavbe ali drugega objekta ali njihove uporabe za gasilska ali reševalna dela oziroma uporabe njegove zaloge vode za gašenje ali reševanje (prvi odstavek 42. člena v zvezi z drugim odstavkom istega člena).

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

/